

ŠALEŠKI RUDAR

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«.
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA
LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE
GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
LJUBAN NARAKS

TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

9. marec 1967 — LETO II. ST. 5 (45)

CENA 30 NOVIH PAR ALI 30 STARIH DIN
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

POMEMBNI PROBLEMI NA SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE

ZBORA OBČINSKE SKUPŠČINE STA IMELA 21. FEBRUARJA PRVIKRAZ V LETOSNJEM LETU SVOJI REDNI SEJI. DNEVNI RED TE SEJE JE OBSEGAL KAR 18 TOČK; OD NJIH SO BILE NEKATERE PRAV POMEMBNE.

Najprej sta zbor občinske skupščine obravnavala predlog posebne komisije za občinski statut, da bi se v veljavnem statutu občine Velenje izvršile določene spremembe in dopolnitve. Statut občine je bil sprejet v začetku leta 1964 in je potrebnost posamezne njegove določbe prilagoditi posameznim zveznim in republiškim predpisom, ki so izšli po sprejetju statuta. S spremembami statuta je predvideno določeno zmanjšanje števila svetov in komisij občinske skupščine. Občinska skupščina je ugotovila, da so predlagane spremembe in dopolnitve statuta ustrezne in je zaradi tega sklenila, da bo o njih glasovala na prihodnji seji po predhodni obravnavi tega predloga na zborih volivcev.

Odborniki občinske skupščine so obravnavali dva za občane izredno pomembna odloka o prispevkih in davkih občanov ter o osnovah in stopnjah občinskih prispevkov in davkov.

Predpisi občinskih skupščin o prispevkih in davkih občanov morajo biti po zveznih predpisih sprejeti do konca leta za naslednje leto, letošnje leto pa izjemoma do 28. februarja, ker je Zvezna skupščina ob koncu lanskega leta predpise, ki urejajo to materijo, bistveno spremenila. Pri urejanju teh zadev mora občinska skupščina upoštevati tudi ustrezne republiške zakone, ki so bili sprejeti šele zadnje dni letošnjega februarja, tako da občinska skupščina predloge teh odlokov ni uspela predhodno obravnavati na zborih volivcev. Zaradi tega je sklenila, da jih bodo volivci obravnavali na prvih zborih v mesecu marcu in da bo na podlagi te javne razprave sprejela določene spremembe in dopolnitve, če bo to potrebno.

Po sprejetih odlokih bo stopnja občinskega prispevka iz osebnega dohodka od delovnega razmerja znašala v letu 1967 5,2% namesto sedanjih 5%.

Republiški prispevek iz osebnega dohodka pa bo letos 2,8%, namesto 3%, kot je bil doslej, tako da ostane skupna stopnja še vedno 8%. Zvezni prispevek iz osebnega dohodka pa se je povečal od dosedanjih 2,5% na 4,9% in to deloma na račun znižanja prispevka za socialno zavarovanje.

Tudi zvezni prispevek od kmetijstva se je ob začetku letošnjega leta povečal od 3 na 6%. Na novo pa je uveden še vodni prispevek v višini 1% katastrskega dohodka, ki je dohodek republiškega vodnega sklada.

Novi zvezni in republiški predpisi bistveno vplivajo tudi na določanje občinskih prispevkov od kmetijstva. Po dosedanjem zakonu so bili vsi lastniki zemljišč, katerih katastrski dohodek je znašal do 30.000 S-dinarjev, v celoti oproščeni plačevanja prispevka od kmetijstva. Sedaj je ta meja z republiškimi zakonom znižana na 20.000 S-dinarjev. Občinske skupščine so imele doslej tudi možnost, da so določena območja, kjer so proizvodni pogoji zelo slabi, razvrstila v IV. proizvodni razred in jih v celoti oprostile plačevanja prispevkov od kmetijstva. To sedaj ni več mogoče. Sedaj je mogoče oprostiti plačevanje prispevkov od kmetijstva v katastrskih občinah z izredno slabimi proizvodnimi pogoji le take kmetovalce, katerih katastrski dohodek od kmetijskih zemljišč brez gozdov ne dosega 200.000 S-dinarjev.

Na podlagi novih zveznih določb so z občinskim odlokom o prispevkih in davkih občanov vse katastrske občine razvrščene v skupine. V prvo skupino spadajo k. o. Družmir-

je, Soštanj in Velenje. V drugo skupino so razvrščene k. o. Paška vas, Smartno ob Paki in Rečiča ob Paki. V tretjo skupino spadajo k. o.

Bevče, Gavce, Kavče, Laze, Lokovica, Ložnica, Podkraj, Ravne, Skorno, Skorno pri Soštanju, Sv. Brice, Sv. Florjan, Topolšica, Veliki vrh, Paka in Zavodnje. Četrta skupina pa obsega k. o. Bele vode, Cirkovce, Lipje, Plešivec in Šentvid.

Stopnje občinskih prispevkov pa so za posamezne skupine od davčne osnove določene takole:

Davčna osnova	Stopnje			
	I. skupina	II. skupina	III. skupina	IV. skupina
do 500 N-din	30 %	24 %	6 %	—
od 500 do 800 N-din	31 %	25 %	7 %	—
od 800 do 1.200 N-din	32 %	26 %	8 %	—
od 1.200 do 1.600 N-din	33 %	27 %	9 %	—
od 1.600 do 2.000 N-din	34 %	28 %	10 %	—
od 2.000 do 2.500 N-din	35 %	29 %	11 %	4 %
od 2.500 do 3.000 N-din	36 %	30 %	12 %	5 %
od 3.000 do 4.000 N-din	37 %	31 %	13 %	6 %
od 4.000 do 5.000 N-din	38 %	32 %	14 %	7 %
od 5.000 do 6.000 N-din	39 %	33 %	15 %	8 %
od 6.000 do 7.000 N-din	40 %	34 %	16 %	9 %
od 7.000 do 9.000 N-din	40 %	35 %	17 %	10 %

Z novimi stopnjami prispevkov v letu 1967 bo skupna obremenitev kmetijstva znašala 33.600.000 S-dinarjev in bo le za okoli 5% večja kot lani. Zaradi poprej omenjenega povečanja zveznega prispevka in na novo uvedenega prispevka pa bo celotna davčna obveznost kmetijstva za 41% višja kot je bila lani.

Odborniki občinske skupščine so se načeloma seznanili tudi s predlogom proračuna občine Velenje za leto 1967, dokončno pa ga bo občinska skupščina sprejela po končani javni razpravi na zborih volivcev.

(Nadaljevanje na 5. strani)

DOLOČEVANJE CEN KOMUNALNIH IN OBRTNIH STORITEV

Na podlagi odloka o načinu določanja cen obrtnih in komunalnih storitev in izdelkov (Uradni vestnik občine Velenje, št. 6 z dne 29. 12. 1966), se cene vseh obrtnih storitev in izdelkov oblikujejo tako, da jih delovne organizacije in lastniki obrtnih delavnic določajo po načelu prostega oblikovanja cen.

Vse spremembe cen obrtnih storitev in izdelkov se morajo predhodno prijaviti oddelku za gospodarstvo Skupščine občine Velenje in sicer 15 dni pred uveljavitvijo.

Cene za dimnikarske storitve, vodo, odvoz smeti, toplovodno ogrevanje ter kanalske in pokopališke storitve se pa oblikujejo tako, da jih obrtne delovne organizacije določajo v soglasju z občinsko skupščino in sicer na podlagi kalkulacije dejanskih stroškov, ki so povezani z opravljanjem te dejavnosti. Cene obrtnih storitev in izdelkov so se sprostile predvsem z namenom, da bi se pospešil razvoj obrtne dejavnosti v občini. Ponovna kontrola cen obrtnih storitev in izdelkov bi se izvajala le v primerih, če bi sproščene cene kazale negativne tendence v odnosu na izvajanje ciljev družbeno-ekonomske reforme in na hitrejši razvoj obrti. Obseg proizvodnje obrtnih storitev in izdelkov mora izhajati iz potreb občanov in gospodarstva na našem območju ter mora biti vsklajeno z realno kupno močjo prebivalstva.

Cene obrtnih storitev in izdelkov je mogoče povišati le iz objektivnih razlogov (npr. če se poviša cena za najemnine, električni tok, reprodukcijski material itd.) ne pa, da družbeni in zasebni sektor povečuje cene brez vsake opravičene osnove. Namesto, da bi obrtne organizacije in lastniki obrtnih delavnic iskali rezerve v odpravljanju raznih organizacijskih pomankljivosti in podobno, povečujejo osebne dohodke na podlagi povišanja cen svojih storitev in izdelkov.

Pravilnega stališča do oblikovanja cen obrtnih storitev in izdelkov nimajo tudi tiste obrtne organizacije in lastniki obrtnih delavnic, ki utemeljujejo in izsiljujejo višje cene za svoje izdelke in storitve na podlagi višjih cen v drugih krajih in občinah, pa čeprav za to nimajo nobene realne osnove. Vedeti namreč moramo, da na oblikovanje in raven cen vplivajo najrazličnejši de-

javniki, ki se od kraja do kraja zelo razlikujejo (kupna moč prebivalstva, pogoji dela zaposlenega prebivalstva, pogoji za opravljanje različnih obrtnih storitev glede na teritorij in drugo).

Komaj mesec dni po sprostitvi cen se v naši občini kažejo tendence po povišanju cen obrtnih storitev in izdelkov, ki se kažejo predvsem pri družbenem sektorju.

Tako je bil komunalno obrtni center Velenje prvi, ki je povečal cene za:

- frizerske usluge — moških;
- prevozne storitve, strojne ure, uro produktivnih delavcev itd.;
- pogrebne potrebščine trgovskega značaja.

Pri frizerskih uslugah — moških, so povečali ceno striženja od 2,50 N-din na 3,00 N-din, s skrajšanjem las pa na 3,20 N-din. To je tipična konjunktura usluge, saj britje s kolonjsko vodo še vedno stane le 1,70 N-din.

Povečanje cen frizerskih storitev pri KOC Velenje je povzročilo verizno reakcijo. V Soštanju so v zasebnem sektorju takoj povečali ceno frizerskim uslugam.

Pri KOC Velenje znaša nova cena za uro produktivnega kvalificiranega delavca 11,00 N-din in visokokvalificiranega vodovodnega instalaterja 14,00 N-din itd.

Cena je porasla tudi pogrebnim potrebščinam trgovskega značaja, kjer se je ta povišala kar pri 11 artiklih. Pri omenjenih artiklih se je cena povišala v razponu pri posameznem artiklu od 2,00 N-din do 45,00 N-din.

V kolikor se v družbenem in zasebnem sektorju obrti cene ne bodo oblikovale v skladu z družbenimi in gospodarskimi potrebami in možnostmi, bo nujno treba uvesti ponovno kontrolo cen.

ANONIMNI RAZGLASI NEDEMOKRATIČNA IN NEDOVOLJENA OBLIKA VOLILNE AKTIVNOSTI

Prvega marca smo se sestali člani političnega aktiva iz Soštanja, da bi izbrali izmed mnogih evidentiranih kandidatov za občinski zbor skupščine občine Velenje in republiški zbor skupščine SRS najprimernejše predloge. Po vsestranski razpravi smo se odločili, da bomo predlagali občanom na zborih volivcev za občinske odbornike v 18. volilni enoti Ivana Ureka, Ivana Ojstrška in Ivanko Katič, v 20. volilni enoti pa Miroslava Vrečka, Avgusta Voharja in Kristo Vengustovo. V republiški zbor bomo predlagali, kot smo se odločili na tem skupnem sestanku političnega aktiva, samo enega kandidata. Izbrali smo tovariša Alojza Ribiča, ki je bil evidentiran na sestankih, kjer so izbirali možne kandidate. Na ta način je politični aktiv prisluhnil željam volilcev, ki so sodelovali pri evidentiranju in potrdili njihove želje.

Dva dni po sestanku političnega aktiva so neznani avtorji raztrosili letake na področju občine, katerih vsebina je imela namen blatiti in diskreditirati predvidenega kandidata za republiški zbor.

O vsebini letaka ni vredno razpravljati, ker vsebuje skrajno podle in neresnične navedbe, pri čemer anonimni pisci govorijo v imenu kolektiva elektrarne Soštanj. Namen tega pisanja nam je lahko razumljiv in povsem jasen. Trenutno težko gospodarsko situacijo v dolini želijo izkoristiti za ponovno oživiljanje konfliktov med Soštanjem in Velenjem; za napade na vse tiste, ki so sodelovali na sestankih, kjer so evidentirali kandidate in ne navsezadnje na politični aktiv iz Soštanja. Napadajo tudi naš demokratični način volitev in rušijo socialistične odnose med ljudmi.

Najbolj grobo pa so napadli in omaloževali vse občane Saleške doline s tem, ko so izdali letak v njihovem imenu.

Zaradi tega se je ponovno sestal 6. marca politični aktiv iz Soštanja,

Na tem sestanku sta bila tudi sekretar občinskega komiteja ZKS in predsednik občinske konference SZDL. Po vsestranski razpravi smo ocenili namen in vsebino letakov kot škodljiv polzkus, ki je naperjen proti prizadevanjem političnega aktiva za enotnost in demokratičnost v predvolilnih pripravah.

Stališča političnega aktiva so:

● Obsojamo tak prikrit/način vstopanja v predvolilno aktivnost, ker menimo, da so oblike socialistične demokracije dovolj razvite in omogočajo vsakomur odkrito in javno izražanje mišljenj.

● Tovariša Alojza Ribiča poznamo kot predvojnega revolucionarja in aktivnega borca za delavske pravice in prvoborca NOB. Poznamo pa ga tudi kot prizadevnega in sposobnega gospodarstvenika. Ko je prišel k nam v Saleško dolino se je kot družbeno politični delavec vztrajno zavzemal za napredek doline. Zato še posebej obsojamo vsebino enostransko in škodljivo usmerjenega pisanja, ki ne škodi samo njemu osebno, temveč celotni predvolilni aktivnosti.

● Odločno obsojamo vsak polzkus nepravilnega informiranja in enostranskega zavajanja občanov. Predvsem pa zavračamo razne anonimne letake, plakate in napise, ki ne vodijo k napredku in razreševanju stvari.

● Upravičeno pričakujemo, da bodo pristojni varnostni organi storili vse in čimprej odkrili avtorje raztrošenih letakov ter o tem obvestili javnost.

Politični aktiv iz Soštanja

Člani delovne skupnosti Soštanske elektrarne so se zbrali na množičnem sestanku in obsodili anonimna pisanja. Njihovo obsodbo in stališča objavljamo na 5. strani.

Ob 8. marcu,
mednarodnem
dnevu žena,
iskreno čestitamo

UREDNIŠTVO
ŠALEŠKEGA RUDARJA

Razvoj zdravstvene službe na območju občine Velenje

Javnost je bila informirana o stanju v zdravstveni službi občine Velenje v zadnjih dneh s strani Delavske enotnosti s članki »Zapeljivi blišč številke na način, ki je dokaj neobičajen. Problematika o zdravstvenem varstvu je namreč zelo kompleksna in delikatna narave za vsakega občana ter zahteva od poročevalca, da ima strokovni vpogled v problematiko. Prav tako je nujno, da ima tak poročevalec do stvari, o kateri piše, objektivno stališče, ne pa morda kakšnih preudicij. Prav zato bi morali zameriti avtorici članka, dajati oceno na osnovi izjav nekaterih oseb, ne da bi te izjave predhodno dovolj preverila, tako pri zdravstvenih, kakor tudi pri samoupravnih, političnih in gospodarskih organih. Tako bi namreč dobila širši in strokovnejši vpogled v situacijo in lahko bi potem pisala bolj objektivno. Dalje bi se bila morala avtorica obrniti na te organe tudi zato, ker so z uveljavitvijo samoupravljanja in sofinanciranja na področju zdravstvenega varstva postali ravno tako ti organi odgovorni za oblikovanje programa zdravstvenega varstva in njegove organizacije ter so kot taki prvi dolžni in poklicani razpravljati o dobrih in slabih straneh te službe oziroma odpravi njenih napak.

Ce bi se člankarica obrnila na vse te forume v velenjski občini, in to je po našem mnenju bila dolžna storiti, predno se je odločila za objavo svojega članka, bi spoznala, kakšne probleme je naša zdravstvena služba reševala, na kakšen način in kakšni so bili cilji, ki jih je pri svojem delu zasledovala. Ker tega ni storila, želimo namesto odgovora na ta članek, vsaj na kratko osvetliti zadevo tudi s tiste strani, s katere je člankarica neupoznana.

Prvi korak k bolj funkcionalni povezanosti in pocenitvi te službe je bil napravljen v velenjski občini že leta 1963. Z združitvijo zdravstvenih domov se je odpravila dvotirnost v upravljanju in reševalni službi, razširila pa se je konziliarna specialistična služba. Cilj je bil, da se doseže enoten koncept dela za pripadajočo zdravstveno območje in nudi občanom kvalitetnejšo ter kompleksnejšo zdrav. pomoč. V tako združeni zdravstveni službi je občan prihajal hitreje, ob manjši izgubi delovnega časa, do kvalitetnejših zdravstvenih uslug. Obenem pa je ob zaključku leta (leto 1963) do takrat deficitna velenjska komunalna skupnost zabeležila svoj prvi preseček v višini 9.000.000 S-din. Kljub tako koncentrirani službi pa je iz znanih objektivnih razlogov v letu 1965 prišlo, kakor tudi drugod v zdravstvu, do nastajanja vedno večjega deficita (120.000.000 S-din), saj se je prispevna stopnja zmanjšala najprej od 9 na 8 % v drugi polovici leta 1965, po izvedbi reforme, pa na 7 %.

Zdravstvena služba ni ostala ravnodušna do situacije, ki je pretižala. Zavedala se je, da bo ob zmanjšanju stopnji, ko bo sredstvo manj, lahko prišlo do dveh hudih posledic: zaradi pomanjkanja finančnih sredstev b bili lahko oškodovani bolniki, ker ne bi bilo denarja za ustrezno zdravstveno pomoč. Na drugi strani bi pa lahko ob neracionalnem gospodarjenju prišlo ob tako zmanjšanih sredstvih do velikih primanjkljajev, katere bi morali pokriti zavarovalnici na svojem območju iz svojega žepa. V tem trenutku si je naša zdravstvena služba postavila cilj, ki ga upamo vedno zagovarjati:

● Tudi ob zmanjšanju finančnih sredstev, ki so namenjena za zdravstveno varstvo, tako gospodariti, da bo sleherni zavarovanec lahko dobil ustrezno zdravstveno pomoč in, da pri tem ne bomo ustvarjali primanjkljajev!

Upoštevali smo znano pravilo, najprej napraviti red v lastni hiši! Kdo ga lahko napravi? Morda administracija? Napravi ga lahko samo tisti, ki ima neposreden direkten vpliv na kvaliteto in racionalnost trošenja sredstev. Na našem zdravstvenem območju so to v prvi vrsti terenski zdravniki s konziliarno, specialistično službo. Zdravstveni delavci ZD so se tako že drugič lotili zahtevne in delikatne naloge.

Odpovedali so se dotedanjemu klasičnemu načinu nagajevanja po učinku, to je po številu pregledov kot merilu, ki bi naj omogočalo oceniti vloženo vrednost dela posameznega zdravnika ali primerjanje uspešnega dela ambulantnih ekip med seboj. Zdravniku je bilo omogočeno bolj sproščeno delo, ki ni pretrdo vezano v razne administrativne okove. Nobene normativne ovire ni bilo, ki bi ga lahko ovirale v njegovem naporu za kvalitetnejše delo! Da pa se razumemo, v primeru, da bi v neki ambulanti prišlo do takega upadanja pregledov, ki bi kazalo na nezadostno intenziteto dela, so vedno možnosti, da se odredi dodatno delo ali zmanjšana standardna ekipa (zdravnik, bolničarka, administratorka). Tak ukrep je bil smiselni tudi zato, ker doslej še ni nihče formiral neka občeveljavna merila za vrednost vložene dela

v primerjalne namene, po katerih bi bili zdravniki nagajevani.

Zato smo se odločili za nov način nagajevanja, v katerem je zdravnik zadovoljen za kvaliteto in racionalno izvajanje zdravstvenega programa, nagajen pa je lahko samo po uspehu celotne zdravstvene službe na njenem območju. Tak način dela je lahko dovolj stimulativen za zdravstvene delavce in omogoča hitrejšo približevanje reformnim ciljem: zadržati nivo kvalitete dela in doseči pocenitve službe z racionalnim gospodarjenjem! Vzemimo npr. ambulantno, ki mora obravnavati prekomerno število pacientov. Taka ambulantna ekipa mora, če hoče to delo opraviti v rednem delovnem času, popustiti na kvaliteto dela ali pa zagotoviti kvaliteto dela s tem da dela dalj časa. Popuščanje v kvaliteto dela pa vodi k dodatnim pregledom, morda v isti ambulanti, morda v drugi povečuje naval v specialističnih ambulantah in bolnišnicah ter ustvarja neracionalno trošenje sredstev. Hočemo povedati, da bi moral biti čas podrejen kvaliteti dela in da mora za to zdravnik delati včasih tudi dalj časa, čeprav ni zato neposredno nagajen. Njegova nagrada bo omogočena šele v uspešnem delu celote. Pa poglejmo še drugo ambulantno ekipo, ki bi delala z manjšim občutkom odgovornosti. Ta bo sicer kvarila uspeh celotne zdravstvene službe na pripadajočem območju, zanesljivo pa ga bo pokvarila tudi sebi. Se eno dejstvo govori za ekipno prevzemanje odgovornosti za zdravstveni program na nekem območju: en sam zdravstveni delavec, naj bo še tako prizadeven, ne more doseči vidnih rezultatov v odnosu na celotno območje, če drugi ne sodelujejo.

Ne bi se spuščali v preveč podrobno razlago notranje strukture zdravstvenega doma in v niz racionalizacijskih ukrepov, ki jih omogoča ta koncept. Zanimiv pa bi bil morda primer rešitve postaje, ki je sicer obračunska enota zase, njen osebni dohodek pa je v polni odvisnosti od delovne enote splošnih ambulant. Rešilna postaja izkazuje v letu 1966 velik primanjkljaj (6.000.000 S-din), pa vendar dobi vsak od osebja ustrezno plačo, se ne boji, da bi upadanje števila prevoznih povzročilo problem odvišnega osebja. Za hitro intervencijo mora biti ta služba močno zasledena, pa čeprav mnogi vidijo problem v zmanjševanju njihovega efektivnega dela.

Mi vidimo vlogo terenskega zdravstvenega delavca podobno vlogi, ki jo ima gasilec, ki ima vse možnosti v rokah, da s hitro akcijo pogasi ogenj preden se ta razplamti v požar. Tako skrben in prizadeven splošni zdravnik uspešno rešuje večino zdravstvenih problemov, ki spadajo v območje njegovega strokovnega znanja. Še kompleksnejše zdravstveno varstvo pa lahko nudi ob hitri in zadovoljni konziliarni specialistični službi. Seveda pa mora biti po specialistih ojačana zdravstvena služba na terenu tako razporejena, da je po času intervencije dosegljiva in koristna po eni strani, po drugi strani pa racionalna v pogledu izdatkov.

(Dalje na 4. strani)

Izvaleček iz osnutka

Izhodiščne osnove

DOSEŽKI IN PROBLEMI DOSEDANJEGA RAZVOJA

Družbeno-ekonomski razvoj občine Velenje je v preteklem obdobju temeljil predvsem na intenzivnem izkoriščanju velenjskega lignitnega bazena; premog in njegova predelava v plemenitejšo vrsto energije — električno energijo in plin — sta bila osnova perspektivnega razvoja velenjske občine.

Na osnovi dobro raziskanih rezerv lignita, ki z okoli 450 milijon ton komercialnega premoga predstavljajo največjo termobazo Slovenije in na osnovi perspektivnih potreb po tovrstnem gorivu je Rudnik lignita Velenje razvijal svoje zmogljivosti, ki naj bi do leta 1975 znašale 6 milijonov ton. Predvidena proizvodnja naj bi služila predvsem za proizvodnjo električne energije v obstoječi in predvideni novi elektrarni v Šostanju in za predelavo v energo-kemičnem kombinatu Velenje, ki naj bi v začetni kapaciteti poleg nekaterih stranskih proizvodov proizvajal 500 milijonov Nm³ daljinskega plina in 46.000 ton urje.

Zaradi uresničitve nakazanega razvoja je bilo v začetku leta 1961 ustanovljeno Poslovno združenje za izgradnjo energo-kemičnega kombinata, ki je intenzivno delalo na pripravi in tudi pričelo z gradnjo tega objekta, ki pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev oziroma zaradi uveljavljanja družbeno-ekonomske reforme — po katerih je treba investicijsko potrošnjo zmanjšati — ni bil dograjen. Aprila leta 1966 je bil uveden postopek za likvidacijo energo-kemičnega kombinata.

Z ukinitvijo izgradnje energo-kemičnega kombinata se je spremenil koncept perspektivnega razvoja gospodarstva v občini Velenje in tudi nadaljnji razvoj negospodarskih dejavnosti, posebno na stanovanjsko-komunalnem področju. Zato bo treba koncept postopne stanovanjsko-komunalne izgradnje mesta Velenje, ki je bil zasnovan na potrebah 35.000 prebivalcev, prilagoditi novim razmeram in politiko urbanizacije vskladiti s potrebami gospodarskega in družbenega razvoja.

Kljub spremenjenemu konceptu razvoja predstavlja temelj nadaljnjega gospodarskega razvoja v občini še vedno obstoječa energijska baza, za katero je v prihodnjih letih pričakovati nekoliko bolj umirjen razvoj. Poleg energetike pa se bo pospešeno razvijala kovinsko-predelovalna industrija.

Za razvoj občine Velenje v preteklem obdobju je značilna izredno hitra rast proizvodnih sil in dinamičen razvoj družbenih služb ob vse širšem uveljavljanju samoupravljanja na vseh področjih.

Vrednost celotne proizvodnje v občini Velenje se je v letih 1957—1964 povečala za dva in polkrat. Na doseženo stopnjo rasti je vplivala prevzem hitra rast primarnih dejavnosti (proizvodnja premoga in električne energije), pa tudi razvoj sekundarnih in terciarnih dejavnosti, ki so bile pred tem obdobjem slabo razvite.

Družbeni proizvod celotnega gospodarstva je naraščal povprečno letno za 30,6 %. Udeležba družbenega sektorja gospodarstva v družbenem proizvodu je iz leta v leto naraščala in je ob koncu leta 1964 znašala 93,3 %.

Hitro razvoj gospodarstva je bil dosežen predvsem na osnovi visokih vlaganj v osnovna sredstva. Udeležba investicij v družbenem proizvodu je znašala v obdobju 1957—1964 v povprečju okoli 44 %. To je omogočilo hitro večanje proizvodnih fondov v gospodarstvu, ki so se v tem obdobju povečali za trikrat. Dinamičen razvoj je spremljalo močno povečanje zaposlenosti, kar se je odrazilo tudi na hitrih spremembah ekonomske strukture aktivnega prebivalstva. V družbenem sektorju se je število zaposlenih povečevalo povprečno letno za 10,5 % oziroma za 750 oseb. Porast zaposlenosti v družbenem sektorju je bil znatno hitrejši od porasta aktivnega prebivalstva. Ob močnem prelivanju delovne sile iz kmetijstva v nekmetijsko dejavnost se je delež kmečkega prebivalstva znižal na 15,1 % v letu 1964.

Izvoz industrijskih izdelkov je dobil pomembnejše mesto šele po letu 1960. Kljub temu, da se je izvoz v letih 1960—1965 iz leta v leto močno povečeval, je delež izvoza v proizvodnji občine Velenje še vedno nižji kot v SR Sloveniji, na kar pa vpliva tudi struktura industrije v velenjski občini.

Intenzivno povečevanje osebnih dohodkov zaposlenih in znatna vlaganja sredstev v družbeni standard so omogočila izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva. Realni osebni dohodek na zaposlenega v družbenem sektorju se je po letu 1967 povečalo letno povečeval za 10 % in se je do leta 1964 povečal za dva in polkrat. Tudi sredstva za razvoj družbenih služb so iz leta v leto naraščala, zato je bil dosežen pomemben napredek tudi na tem področju. Veliki uspehi so bili doseženi pri izboljšanju stanovanjskih razmer prebivalstva. Medtem ko je bilo v obdobju 1946—1956 zgrajeno povprečno letno 64 stanovanj, se je stanovanjska izgradnja v obdobju 1957—1964 močno razmahnila in je bilo zgrajeno povprečno letno 230 stanovanj.

Prikazani ugodni rezultati v gospodarstvu in družbenem razvoju so bili omogočeni s stalnim izpopolnjevanjem gospodarskega sistema v smeri decentralizacije in povečevanja vloge delovnih organizacij v razširjeni reprodukciji.

V vsem obravnavanem obdobju pa se je pojavljala vrsta problemov, ki so ovirali hitrejšo uveljavljanje samoupravnega sistema in intenzivnejše gospodarjenje, zlasti pa neskladno gibanje med proizvodnjo in potrošnjo, neustrezna ekonomska in tehnična struktura investicij, neracionalno gospodarjenje z obratnimi sredstvi, neustrezna delitev družbenega proizvoda z nizko udeležbo osebne potrošnje in visoko udeležbo družbene potrošnje, počasno uvažanje in premajhen vpliv raziskovalnega dela na celoten razvoj,

MOŽNOSTI IN POGOJI ZA INTENZIVIRANJE NADALJNJEGA RAZVOJA

Osnovo za nadaljnji razvoj predstavljajo:

— velika, dobro raziskana prirodna bogastva (lignit, zeleni kamen), lesna surovina, deloma tudi kmetijske površine za intenzivno kmetijstvo ter ugodni pogoji za razvoj turizma;

— obstoječi proizvodni fond, ki so bili v pretekli dobi izkoriščeni le z okoli 80 % in rezerve v izmanskem delu, saj je ob koncu leta 1966 delalo okoli 37 % vseh zaposlenih v industriji le v eni izmen;

prekomerno zaposlovanje in premajhna skrb delovnih organizacij za izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih in občutne disparitete v cenah, ki so ustvarjale neenake pogoje za doseganje dohodka med gospodarskimi dejavnostmi.

Slabosti v dosedanjem razvoju ter dosežena stopnja družbeno-ekonomske razvitosti so zahtevale korenite spremembe v družbeno-ekonomskem sistemu, ki naj bi zagotovile odločno usmeritev na intenzivnejše gospodarjenje na vseh področjih. Osnovo teh sprememb predstavlja družbeno-ekonomska reforma, zato mora biti izvajanje ciljev reforme osnova ekonomske politike občine Velenje v naslednjem obdobju.

— prirast aktivnega prebivalstva in obstoječe rezerve v delovni sili, ki so lahko ob ustreznem razvojni in zaposlitveni politiki pomemben faktor za povečanje narodnega dohodka;

— razpoložljivi strokovni kadri, katere je treba v večji meri aktivirati pri razvojnem in organizacijskem delu in jih primerno nagajevati;

— hitrejšo aktiviranje vložnih sredstev in racionalnejše vlaganje obratnih sredstev.

Splošni okviri razvoja

Izhajajoč iz teh osnov je treba v prihodnjem obdobju zasledovati dva osnovna cilja:

— stabilen porast življenjskega standarda in

— nadaljnji razvoj in poglobljanje samoupravnih odnosov in krepitev materialne osnove samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja.

RAST CELOTNE PROIZVODNJE IN OSNOVNA RAZMERJA V DELITVI IN POTROŠNJI

Ob upoštevanju razpoložljivih zmogljivosti in realnih možnosti za njihovo povečanje, naravnih pogojev, večje učinkovitosti gospodarjenja, izboljšanja notranje organizacije poslovanja in širšega vključevanja v mednarodno delitev dela pričakujemo tudi v obdobju 1966—1970 dinamičen razvoj celotnega gospodarstva.

Pod takimi predpostavkami bi bilo mogoče v tem obdobju računati:

— s povprečno 10 % letno stopnjo rasti družbenega proizvoda, pri čemer bo imeja industrija še vedno odločilno vlogo;

— s povprečno 7 % letno stopnjo rasti produktivnosti dela in

— s 3 % povprečnim letnim porastom zaposlenosti.

V strukturi potrošnje se bo moral zmanjšati delež investicij v korist osebne potrošnje in večjih rezerv, zato bodo morale delovne organizacije izločiti v rezervne sklade iz delitve čistega dohodka letno najmanj 2 % vrednosti vložnih obratnih sredstev in dosledno upoštevati načelo, da bodo realni osebni dohodki na zaposlenega rasti v skladu s produktivnostjo dela.

Politika zaposlovanja in gibanje zaposlenosti

Politika zaposlovanja bo morala biti podrejena prizadevanjem za uresničitev osnovnih smotrov racionalnega gospodarstva, zato bo narekovala:

— zmernejšo rast zaposlenosti, zlasti v industriji in rudarstvu, gradbeništvu in proizvodni obrti, katerih razvoj bo moral v večji meri temeljiti na intenzivnem gospodarjenju in večji vlogi produktivnosti v naraščanju proizvodnje;

— povečanje naporov vseh čimteljev, da se bo razpoložljivi delovni kontingent zaposloval le na ekonomsko utemeljenih delovnih mestih ob upoštevanju kriterijev rentabilnosti.

Z usmeritvijo na razvoj, ki bo temeljil na večji vlogi produktivnosti kot faktorju rasti proizvodnje, je pričakovati, da se bo v letih 1966—1970 skupno število zaposlenih predvidoma povečevalo za 285 oseb ali povprečno

letno za 3 %.

Ob novih pogojih gospodarjenja se bodo na posameznih področjih javljali presežki zaposlenih, ki jih je treba usmerjati predvsem v terciarno oz. storilne dejavnosti.

Z uvažanjem in razvijanjem strokovnih služb, ki oblikujejo sodobno organizacijo poslovanja in dela, se bodo povečale potrebe in možnosti za zaposlitev strokovnih kadrov, zato je pričakovati, da se bo izboljšala kvalifikacijska struktura zaposlenih. Z izrednim študijem, specializacijo in intenzivnim pričevanjem bo treba tudi že zaposlenim omogočiti nadaljnje izpopolnjevanje in razširitev znanja.

Delovne organizacije bodo na osnovi svojih razvojnih programov morale izdelati analize in program sedanjih in bodočih kadrovskih potreb.

Življenjski standard

V razdobju 1966—1970 bo imelo pomembno mesto tudi nadaljnje izboljšanje življenjskega standarda, ki je pogojeno s hitrim naraščanjem osebne potrošnje in z nadaljnjim razvijanjem tistih dejavnosti, ki oblikujejo življenjsko raven občanov in ustvarjajo tudi pogoje za hitrejšo rast produktivnosti dela, kar velja zlasti za stanovanjsko-komunalno dejavnost, zdravstveno, socialno in otroško varstvo ter šolstvo in kulturo.

Ob predvideni porasti družbenega proizvoda bi se morali realni osebni dohodki zaposlenega v gospodarstvu povečati v povprečju od 859,40 N-dinarjev ob koncu leta 1965 na 1160,00 N-dinarjev ob koncu leta 1970 ali povprečno letno za 7 %. V posameznih delovnih organizacijah pa bo raven in rast osebnih dohodkov različna glede na doseženo produktivnost dela in uspešnost poslovanja, kar bo prišlo v novih pogojih gospodarjenja še bolj do izraza.

Pogoji za racionalno stanovanjsko izgradnjo v prihodnjih letih so podani s sistemskimi spremembami na področju stanovanjskega gospodarstva, z vključevanjem bank v kreditiranje stanovanjske izgradnje, s postopnim oblikovanjem najemnin na ekonomski ravni in z ustanovitvijo specializiranih stanovanjskih podjetij.

Z uveljavljanjem ekonomskih stanarin bodo izenačeni pogoji najemnikov stanovanj s tistimi, ki bodo gradili ali kupovali lastna stanovanja s pomočjo kreditov. Zato se bo

Izvaleček iz osnutka družbenega plana razv. novih pogojih povečal interes delovnih ljudi, da bodo vlagali svoja lastna sredstva v stanovanjsko izgradnjo. Hkrati bodo pa tudi delovne organizacije imele na osnovi oblikovanja sredstev iz stanovanjskega prispevka veliko večjo nalogo v nadaljnjem razvoju stanovanjske izgradnje. Ekonomske najemnine bodo preusmerile povpraševanje predvsem na manjša in po opremljenosti skromnejša stanovanja.

Ob upoštevanju novega sistema financiranja se pričakuje, da bo v družbenem in zasebnem sektorju vloženo v stanovanjsko izgradnjo okoli 101,5 milijonov N-dinarjev. S temi sredstvi bo mogoče ob modernizaciji gradbeništva in načina gradnje stanovanj ter pocenitvi gradnje zgraditi v naslednjih letih okoli 1460 stanovanj in zagotoviti redno vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda. Za polno kritje stanovanjskega primanjkljaja, ki je znašal v letu 1965 okoli 770 stanovanj, zaradi naravnega prirasta (1.120 stanovanj) za potrebe povečanega števila gospodinjstev ter ob upoštevanju amortiziranih stanovanj (34 stanovanj) bi bilo potrebno do leta 1970 zgraditi okoli 1920 stanovanj. S predvideno gradnjo bi se torej zmanjšal stanovanjski primanjkljaj na 460 stanovanj.

Občinska skupščina kot osnovni nosilec stanovanjske politike bo v skladu s potrebami in možnostmi usmerjala razvoj stanovanjskega gospodarstva. Ob sodelovanju z de-

(Nadaljevanje na naslednji strani)

DRUŽBENEGA PLANA RAZVOJA OBČINE VELENJE V LETIH 1966 DO 1970

lovnimi organizacijami bo zagotovila izdelavo programov razvoja mest in naselij in izdelavo urbanističnih načrtov in vodila tako komunalno in zemljiško politiko, ki bo omogočila etapno gradnjo na strnjenih zemljiških kompleksih.

Na osnovi zakona o regionalnem prostorskem planiranju bo treba ponovno proučiti regionalni plan Saleške doline in ga prilagoditi potrebam in predvidenemu razvoju občine. Za Velenje je treba izdelati ureditveni načrt celotnega mestnega območja v skladu s spremenjenimi koncepti razvoja gospodarstva in stanovanjske izgradnje. Tudi za mesto Šoštanj je treba izdelati zazidalni načrt, ki bo upošteval obstoječe stanje in ostale, razmeroma skromne zazidalne površine. Na podeželju je omogočiti gradnjo stanovanjskih hiš na osnovi zazidalnih načrtov v okviru celih naselij ki jih naj določi občinska skupščina.

Z izvajanjem ukrepov gospodarske reforme se vnašajo objektivna merila tudi v komunalno gospodarstvo. Po novem sistemu zagotavlja družbena skupnost sredstva za gradnjo in rekonstrukcije le za tiste komunalne naprave kolektivne potrebe, katerih uslug ni mogoče določiti s tarifo, t. j. za mestne ceste in trge, za javne parkirne prostore, za zelene površine v mestih, za omrežje javne razsvetljave in za kanalizacijsko omrežje, če v stroškovni ceni za kanalizacijo niso vsebovani tudi stroški za zgraditev kanalizacijskega omrežja. Finančni vir za izgradnjo teh naprav je prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Predvideno je, da bodo skupna sredstva iz tega naslova znašala okoli 3,4 milijonov N-dinarjev, medtem ko so potrebe mnogo višje.

Komunalno obratni center bo moral prevzeti organizacijo financiranja komunalnega opremljanja zemljišč za individualno gradnjo, za kar naj bi predstavljale finančni vir tarife na stroškovni ravni, ki bi omogočale njihovo enostavno in postopno razširjeno reprodukcijo. Na osnovi načrta za urejanje mestnih zemljišč, ki zajema urejanje mestnih zemljišč v dvanaestih zazidalnih okoljih, znašajo skupne potrebe po finančnih sredstvih 14,8 milijonov N-dinarjev. Predvideva pa se, da bo mogoče na osnovi ekonomskih stroškovnih cen za vodarstvo in kanalizacijo zbrati za te namene okoli 4,5 milijonov N-dinarjev.

Na komunalnem področju je poleg že navedenih odprta še vrsta nerešenih komunalnih problemov, ki jih bo mogoče uspešno reševati le z vsestransko, posebno pa finančno pomočjo delovnih organizacij. V prvi vrsti gre za potrebo modernizirati cesto Gorenje-Šoštanj in ceste v Velenju in Šoštanju, usposobiti ceste IV. reda za vse večji promet, zgraditi centralno pokopališče za Saleško dolino in zgraditi kanalizacijski kolektor in čistilne naprave za vse dolino.

Priskajemo, da bo v naslednjem obdobju vloženo v komunalno dejavnost okoli 29,6 milijonov N-dinarjev. V teh sredstvih so poleg že nakazanih virov zajeta tudi sredstva delovnih organizacij in občinskega cestnega sklada.

Zdravstveno varstvo mora izhajati iz ugotovljene patologije prebivalstva in pričakovanih zdravstvenih potreb. Usmerjeno mora biti v preprečevanje obolenj ob uveljavljanju disperzijskih metod dela. Za vključevanje in povezovanje zdravstvene službe je treba v bodoče okrepiti vlogo občinskega zdravstvenega centra. Obstojeca materialna osnova zdravstvene službe ustreza sedanjim in predvidenim potrebam, zato v prihodnjem obdobju ne bo potrebno vlagati večjih sredstev za te namene.

Glede bolnišničnih kapacitet se bo občina Velenje vključila v republiški orientacijski program te vrste zdravstvenih zavodov. Varstvo otrok se je doslej zadovoljivo razvijalo le v kurativni smeri, zaostajalo pa je organizirano varstvo predšolskih otrok, celodnevno bivanje otrok v šoli, otroška prehrana, rekreacija in varstvo dojenčkov, ki sploh ni načeto. Od celotnega števila 7773 do 15 let starih otrok je v organizirano varstvo zajetih le 450 otrok ali 5,8 %. V naslednjih letih bo treba navedeno nesorazmerje vsaj delno odpraviti z gradnjo otroškega vrta v Velenju z zmogljivostjo 130 predšolskih otrok, z zagotovitvijo primernih prostorov v Smartnem ob Paki za 50 otrok, z ustanovitvijo posebnih oddelkov za predšolske otroke pri osnovnih šolah, ki bi zajeli dva do trikrat na teden otroke eno leto pred vstopom v šolo in z zagotovitvijo potrebnih sredstev za prehrano in celodnevno bivanje otrok v šoli.

Socialna služba bi se morala v naslednjem obdobju razširiti predvsem na delovne organizacije in krajevne skupnosti, da bi tako dobila socialna služba pri občinski skupščini možnost za preusmeritev na preventivno delovanje.

V preteklem obdobju se je materialna osnova šol zelo izboljšala, saj so bile zgrajene nove osnovne šole v Belih vodah, Velenju in Smartnem ob Paki in izvršene večje adaptacije in preureditve na obeh osnovnih šolah v Šoštanju, Plešivcu, Pesju in Skornem. V zadnjih dveh letih so se znatno izboljšali tudi mesečni dohodki zaposlenih v šolstvu in se v večji meri približali doseženim osebnim dohodkom v gospodarstvu. Na osnovi novega načrta financiranja vzgoje in izobraževanja pa lahko pričakujemo, da se bo stanje na tem področju do leta 1970 še bistveno izboljšalo. Kljub znatnemu izboljšanju materialne osnove šolstva v preteklem obdobju pa se tehnični pripomočki oziroma tehnika poučevanja ni

bistveno izboljšala in daleč zaostaja za doseženim razvojem v gospodarstvu. Zato bo treba v obdobju do leta 1970 ustvariti pogoje za prehod na kabinetni pouk in vsa prizadevanja usmeriti v doseg boljših učnih uspehov.

Ker se v Velenju že danes kaže potreba po tretji osnovni šoli, bo treba razpoložljiva sredstva nameniti predvsem za gradnjo nove osemletne šole v Velenju. Adaptirati pa bo treba tudi šole v Šentilju, Cirkovcah in Ravnah in po možnosti zagotoviti sredstva za gradnjo telovadnice v Smartnem ob Paki, ki jo obiskuje 385 otrok. Dokončno bo treba rešiti tudi vprašanje prostorov za posebno šolo, ki se je razvila v popolno osnovno šolo in

Vključevanje v mednarodno delitev dela

Objektivni pogoji nadaljnjega uspešnega gospodarskega razvoja narekujejo mednarodno delitev dela kot enega osnovnih kriterijev proizvodne politike. Usmeritev na modernizacijo se bo zato morala oslanjati na široko tržišče, ki edino lahko zagotovi možnost polnega in racionalnega izkoriščanja razpoložljivih proizvodnih faktorjev in omogoči razvoj specializirane, rentabilne in v ekonomskem obsegu organizirane proizvodnje.

Neposredni izvoz industrijskih izdelkov se bo po predvidenih gospodarskih organizacijah do leta 1970 povečal za sedem in polkrat, s čemer bi bila stopnja rasti višja od stopnje

ustvariti pogoje, da bo v šolo zajeto čim več prizadele mladine, kar bo prispevalo k uspešnejšemu delu na rednih šolah. Tudi kulturnim posvetiti primerno skrb, posebno še zato, ker je do sedaj to področje zaostajalo za drugimi dejavnostmi. Prizadevanja je treba usmeriti predvsem v razvoj amaterskih kulturnih dejavnosti ter v posredovanje le-teh najširšemu krogu prebivalcev. Istočasno pa je treba skrbeti tudi za posredovanje najvišjih kulturnih dosežkov in stvaritev, ki prispevajo k uveljavljanju humanističnih družbenih odnosov in k preoblikovanju človeka v zavestnega samoupravljalca.

rasti družbenega proizvoda. Izvoz industrijskih izdelkov bo v letu 1970 znašal okoli 7,6 milijonov USA dolarjev, tako da bi bilo v mednarodno menjavo vključeno okoli 12 % vrednosti celotne industrijske proizvodnje.

Kooperacija z inozemskimi proizvajalci bo morala postati v prihodnje prevladujoča oblika vključevanja v mednarodno delitev dela, na osnovi katere bo mogoče doseči lažji prodor naših proizvodov tudi na tržišču, kjer je mednarodna konkurenca najbolj ostra. To velja predvsem za TGO »Gorenje«, na kateri v največji meri temelji predvideno povečanje izvoza.

Proizvodna usmeritev in storitve

INDUSTRIJA

Industrijska proizvodnja je v preteklem obdobju silno hitro naraščala in je njen delež v skupno ustvarjenem družbenem bruto proizvodu znašal leta 1965 82 %.

Tudi v prihodnjem obdobju se računa z nadaljnjim hitrim, vendar stabilnejšim in zaradi tega nekoliko počasnejšim razvojem industrijske proizvodnje, pri čemer se računa tudi z znatnimi strukturnimi premiki.

Potrebe po električni energiji na osnovi elektro-energetske bilance do leta 1970 narekujejo povečano proizvodnjo električne energije. Povečanje proizvodnje bo zagotovljeno z gradnjo nekaterih elektro-energetskih objektov, v okvirih katerih je predvidena tudi gradnja nove TE v Šoštanju z zmogljivostjo 275 MW. Predvideva se, da bo nova elektrarna začela obratovati v prvi polovici leta 1970 in da bo letna proizvodnja novega obrata znašala 2,278.000 MWh.

Vrednost celotne investicije znaša po programu 425 milijonov N-dinarjev. Sredstva za gradnjo nove TE v Šoštanju se bodo oblikovala na osnovi obstoječih predpisov ter z udeležbo sredstev Tovarne Kidričeve za moč 75 MW.

Potrebe po lignitu so v preteklem obdobju zelo hitro naraščale. Rudnik lignita Velenje je zaradi obstoječih in predvidenih potreb stalno povečeval svoje zmogljivosti, ki znašajo danes okoli 4 milijone ton. Vzoredno z večanjem zmogljivosti je naraščala tudi proizvodnja, ki se je v obdobju 1957—1965 povečala za enkrat oziroma od 1.764.000 ton v letu 1957 na 3.473.000 ton v letu 1965.

Zaradi ukinitve gradnje EKK ter manjšega povpraševanja ostalih večjih potrošnikov in široke potrošnje ter zaradi predvidenega uvažanja drugih oblik energije v gospodarstvo in široko potrošnje, se zmogljivosti v Rudniku lignita Velenje do leta 1970 ne bodo povečevale, pač pa bo treba izvršiti rekonstrukcijo

KMETIJSTVO

Nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje mora biti usmerjen v intenzivnejše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti tako v družbenem kot zasebnem sektorju ter v večanje delovne storilnosti.

V ta namen bo moral predvsem zasebni sektor okrepiti proizvodjalna sredstva, zlasti mehanizacijo in povečati uporabo gnojil in drugih sodobnega reprodukcijskega materiala.

Pričakovati smemo, da se bo oskrba zasebnih proizvajalcev s stroji ter vprežnim in ročnim orodjem temeljito izboljšala s predvideno večjo domačo proizvodnjo in uvozom.

Obstoječi strojni park pri kmetijski zadruzi zadostuje za vsa važnejša mehanizirana opravila v lastni in kooperacijski proizvodnji, zato je predvidena le nabava strojev za linitjsko spravilo lesa.

Kmetijska zadruga bo predvidoma uredila

GRADBENISTVO

V novih pogojih se bo moralo gradbeništvo (Splošno gradbeno podjetje »Vegrada«) prilagajati predvsem delovanju tržnih zakonitosti. Stabilnejše tržišče bo zahtevalo uvažanje hitrega in sodobnega načina gradnje ob uporabi sodobnejše tehnologije. Vzoredno z višjo stopnjo mehanizacije pa bo treba vpeljati tudi sodobno mehanizacijo dela. Prav tako bo moralo gradbeništvo skrbeti za ustrezno povečanje zmogljivosti za zaključna dela, ki so bila doslej eden izmed razlogov za dolge roke podražitev.

V novih pogojih financiranja stanovanjske graditve, ki so nujno vplivali tudi na visoke izgradnje je treba računati z večjim povpraševanjem po cenejših stanovanjih. Temu se bo treba prilagoditi predvsem s širšim uvažanjem tipičnih projektov, ki bodo omogočili

in modernizaciji obstoječih kapacitet.

Proizvodnja lignita se bo v prihodnjih letih v glavnem gibalna v okviru obstoječih zmogljivosti in bo zlasti po letu 1970 služila predvsem za predelavo na licu mesta.

V preteklem obdobju se je med vsemi industrijskimi podjetji najhitreje razvijala TGO »Gorenje«. Podjetje je zaradi novih pogojev poslovanja, ki narekujejo intenzivnejše gospodarjenje in zaradi večjega vključevanja v mednarodno delitev dela, ki zahteva sodobno tehniko in tehnologijo, pristopilo k rekonstrukciji obstoječih obratov in k intenzivnejšemu izvajanju svojega programa na organizacijski in tehnološki postopki v proizvodnji pralnih strojev.

Podjetje bo moralo skrbeti za čim tesnejše sodelovanje s kooperanti doma in v tujini in urediti kompleksne in dolgoročne odnose z njimi.

V obdobju do leta 1970 se bo glede možnosti proizvodnje pri obstoječih in predvidenih kapacitetah in glede na potrebo domačega in inozemskega tržišča proizvodnja TGO »Gorenje« zelo povečala. Povečal se bo pa tudi izvoz, ki bo znašal okoli 17 % vrednosti celotne proizvodnje TGO »Gorenje«.

Ostala industrijska podjetja v občini (»Galanterija«, Lesno industrijski kombinat in Tovarna usnja Šoštanj) predvidevajo v obdobju do leta 1970 veliko zmernejši razvoj.

Izvajanje ciljev družbeno-ekonomskih reforme narekuje, da se bodo morale tudi te delovne organizacije hitreje vključevati v intenzivno gospodarjenje in si z boljše kvalitete in širšim asortimanom zagotoviti plasman svojih izdelkov na domačem in inozemskem tržišču. Tako usmeritev zahteva modernizacijo tehnoloških procesov, večje vključevanja strokovnih kadrov v organizacijo poslovanja in tehnologijo proizvodnje in večje poslovno sodelovanje.

nadaljnjih 16 ha lastnih hmeljišč in obnovila okoli 100 ha zasebnih hmeljišč na podlagi dolgoročnih zakupnih pogojev.

Z intenziviranjem proizvodnje krme, nadaljnjim uvažanjem stvarjave pasme, doslednim izvajanjem umetnega osemenjevanja in boljšim varstvom živali bo živinorejem ustvarjena osnova za povečanje proizvodnje in rentabilnosti v živinoreji oziroma omogočena večja proizvodnja mesa in mleka.

Ker zaradi omejenih kmetijskih površin ni večjih možnosti za razširitev organizirane proizvodnje, se bo kmetijska zadruga še nadalje usmerjala v intenziviranje proizvodnje na obstoječih površinah, predvsem v hmeljarstvo in živinorejo.

Občinska skupščina bo z davčno politiko spodbujala zasebne proizvajalce k višanju v sodobna proizvodjalna sredstva.

TRGOVINA

Pričakovati je, da se bo položaj trgovine po reformi bistveno izboljšal, kar se bo odražalo predvsem v večji akumulativnosti. Trgovina bo na ta način lahko povečala svoj vpliv na obseg proizvodnje in njen asortiman, kar bo moralo v pogojih sproščenega delovanja tržišča postati njena osnovna naloga. Trgovina se bo morala v prihodnjem obdobju v večji meri vključevati v turizem, predvsem z ustrezno organizacijo prodajal na turističnih točkah.

Da bo mogla trgovina zadostiti povečanemu povpraševanju, se bo morala usmerjati predvsem k izboljšanju prodajnega omrežja, k modernizaciji obstoječih in v skladu s potrebami tudi k urejanju novih, sodobnih zmogljivosti. Nosilci modernizacije in izgradnje novih sodobnih oblik prodajnih zmogljivosti pa so lahko samo velike in ekonomsko močne trgovinske organizacije, ki s svojim podružničnim omrežjem pokrivajo širša območja. V bodoče bo treba skrbeti tudi za ustrezno mrežo prodajal in predmeti vsakodnevne porabe v manjših krajih. Dopolnilno vlogo pri preskrbi potrošnikov naj bi imele majhne, samostojne trgovine s pavšalnim obračunom, predvsem za sadje, zelenjavo in podobno.

K razširjanju trgovske mreže bo prispevala tudi občinska skupščina, ki bo z ustvarjanjem ugodnih pogojev za ureditev trgovskih lokalov spodbujala k ustanavljanju trgovin na svojem območju tudi tiste organizacije, ki imajo poslovni sedež izven občine.

TURIZEM IN GOSTINSTVO

Občina Velenje ima glede na svoj geografski položaj in prirodne lepote vse možnosti za razvoj stacionarnega izletniškega, tranzitnega in zimskega športnega turizma.

Tak položaj zahteva boljše izrabo vseh obstoječih kapacitet, ustvarjanje pogojev za podaljšanje sezone, povečanje obsega in kvalitete vseh vrst storitev ter večje vključevanje trgovine in storitvenih dejavnosti v turizem.

Obstoječe gostinske in prehrabne zmogljivosti na območju občine zadostajo za predviden razvoj turizma in jih do leta 1970 ne bo treba povečevati. Tudi prenočitvene zmogljivosti v glavnem zadostajo, potrebe po večjih nočitvenih kapacitetah se kažejo le na ožjem območju Šoštanja. Tudi urejenost in opremljenost turističnih sob je v glavnem zadovoljiva z izjemo sob v nekaterih objektih, ki jih bo treba še urediti in zagotoviti tekočo vodo.

V oddaljenih krajih občine, kot so Cirkovce, Plešivec, Zavodnje, Topolšica in podobno, pa se kaže potreba po ureditvi manjših zasebnih gostiln, ki naj bi služila predvsem domačemu prebivalstvu in izletniškemu turizmu.

Posebno skrb bo treba posvetiti dokončni ureditvi turističnega naselja ob velenjskem jezeru in vzdrževanju obstoječih turističnih športnih naprav. Poleg tega pa bo treba urediti nekatere dodatne športne naprave, ki bodo nudile razvedrilo domačim in tujim gostom.

Z ureditvijo in modernizacijo ceste Slovenj Gradec—Velenje ter s predvideno ureditvijo ostalih važnejših cest na območju občine se bo povečal turistični tranzitni promet, zaradi česar se kaže potreba po razširitvi obstoječih parkirnih prostorov v Šoštanju in Velenju.

Vse kulturno—zgodovinske spomenike na območju občine bi bilo treba zaščititi in jih po potrebi sanirati ter jih vključiti v turistično širjenje.

Primerno mesto naj dobi tudi ustrezna turistična propaganda in spominskarstvo.

Za kvaliteten napredek turizma je bistvena pomena povečanje števila kvalificiranih kadrov v turističnem gospodarstvu in njihovo nadaljnje izobraževanje. Za to bodo morale skrbeti predvsem gostinske delovne organizacije in turistična društva.

OBRT

Naraščanje proizvodnje in osebne potrošnje, večja uporaba tehničnih naprav v gospo-

dinstvih, razvoj motorizacije in povečana stanovanjska graditev bodo v prihodnje zahtevali hitrejši razvoj zlasti storitvene obrti.

Razvoj proizvodne obrti pa bo usmerjen k proizvodnji izdelkov za razrešitev asortimana predmetov široke potrošnje, ki jih industrija zaradi neekonomskih razlogov ne proizvaja. Ob tem se bo razvijalo pogodbeno sodelovanje družbene obrti z industrijo; v tej smeri se bo močno razvilo podjetje »Chrom-metal«.

Občinska skupščina bo v okviru ureditvenih načrtov upoštevala tudi potrebe razvoja obrti, da bi tako bil dosežen hitrejši razvoj te dejavnosti.

Na osnovi izpolnjevanja republiških predpisov bo omogočeno širše in ugodnejše vključevanje zasebnih obrtnikov v pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, kar bo vplivalo na nadaljnji razvoj zasebne obrti.

Z občinskimi davčnimi predpisi in ukrepi pa se bo spodbujal predvsem razvoj storitvene obrti.

Financiranje razširjene reprodukcije

Investicijska politika v letih 1966—1970 bo morala biti usmerjena predvsem v modernizacijo celotnega gospodarstva in v nadaljnji razvoj negospodarskih dejavnosti.

Uresničitev nakazane investicijske politike bo v veliki meri omogočena s spremembami v delitvi dohodka, ki povečuje delež delovnih organizacij v družbenem proizvodu na okoli 66 %.

Sredstva, ki bodo v letih 1966—1970 na razpolago za investicije v osnovna sredstva, bodo pri predvidenem porastu družbenega proizvoda in ob upoštevanju namenskih sredstev za izgradnjo TE Šoštanj znašala okoli 719 milijonov N-dinarjev. Na podlagi že sprejetih investicijskih odločitev ter ocene razpoložljivih sredstev pričakujemo, da bodo sredstva za investicije na področju gospodarstva znašala okoli 588 milijonov N-dinarjev; ta sredstva je treba usmeriti predvsem v modernizacijo. Sredstva za stanovanjsko-komunalno dejavnost in družbene službe pa bodo predvidoma znašala 131 milijonov N-dinarjev.

Sredstva za stanovanjsko izgradnjo in vzdrževanje bodo zagotovljena predvsem iz stanarjev, iz namenskih sredstev, ki jih formirajo delovne organizacije v obliki prispevka za stanovanjsko izgradnjo ter iz amfitej odpravljenega občinskega stanovanjskega sklada. Pričakuje se, da bodo tudi zasebniki sodelovali pri izgradnji stanovanj z lastnimi sredstvi tako, da bi bilo za stanovanjsko izgradnjo in vzdrževanje stanovanj zagotovljeno okoli 101,5 milijonov N-dinarjev.

Skupna sredstva za komunalno dejavnost bodo predvidoma znašala 29,5 milijonov N-dinarjev, na osnovi česar bi bilo mogoče zgraditi oziroma rekonstruirati najnujnejše komunalne objekte in v večji meri urejati zemljišča za gradnjo stanovanj.

Z aktiviranjem obstoječih rezerv v prekomerni rezervi sredstev v zalozah, pričakujemo, da bodo vlaganja v obratna sredstva naraščala počameje od družbenega proizvoda in da se bo izboljšal koeficient obračanja zalog.

Oblikovanje in razporeditev razpoložljivih sredstev delovnih organizacij za investicije bo odvisno predvsem od rezultatov dosežene produktivnosti in uspešnosti gospodarjenja.

CILJI IN NALOGE DRUŽBENEGA PLANA RAZVOJA OBČINE VELENJE V LETIH 1966—1970 PREDSTAVLJAJO SKUPNO Z DRUŽBENIM PLANOM ZA RAZVOJ SR SLOVENIJE OSNOVNO ORIENTACIJO DELOVNIM ORGANIZACIJAM PRI NACRTOVANJU NJIHOVEGA RAZVOJA.

OBČINSKI ORGANI BODO TEKOČE SPREMLJALI IZVAJANJE NALOG IN SMERNIC TEGA PLANA TER PRIPRAVLJALI USTREZNE ANALIZE O RAZVOJU NA POSAMEZNIH PODROČJIH V TEKOCEM LETU IN MOŽNOSTI RAZVOJA V NASLEDNJEM LETU. TAKE ANALIZE BODO OSNOVA ZA PREDLAGANJE TEKOCIH UKREPOV, KI NAJ BI ZAGOTOVILI URESNICEVANJE ZACRTANE POLITIKE.

Nameraval sem nakupovati v trgovini »Sodobna oprema« in ne da bi pogledal, sem skušal poriniti vrata, tako niso se vdale. Bila so zaklenjena. Takrat sem šele nekoliko povzdignil pogled na nov napis, če je morda kakšna sprememba. In res sem bral: »Odpiralni čas« od ... do ... Številke za ure in minute so bile pisane v ulomkih ter sem lahko razbral, da je sedaj zaprto. Dobro, da sem se učil algebre, sicer ne vem, kako bi bilo. Ni mi pa šlo v

! ODPIRALNI ČAS !

glavo, kaj trgovci hočejo z »odpiralnim časom«. Naš J(anezek) bi tako uganko razvozlal. Dejal bi: »Odpiralni čas, ali slovensko, čas odpiranja, je čas, ki ga porabimo, da neko zaprto stvar odpremo.« Torej odpirajo ali odklepajo vrata v »Sodobni opremi« celo dopoldne ali celo popoldne? Ne, ne bo tako. Verjetno so mislili, da mora pač sodobna trgovina imeti sodoben naslov, sicer bi raje napisali: »odprto«, »delovni čas« itd. Ulomke pa bi odpravili, saj štejemo pri nas čas od 0 do 24. ure...

—CAN

Razvoj zdravstvene službe

(Nadaljevanje z 2. strani)

Gotovo pa bo taka služba verjetno drugače organizirana na takem področju, kjer lahko bolnišnica sama nudi specialistične usluge in ni potrebna dvotimnost, drugače pa na območju, ki je bolj oddaljeno od večjih centrov, vendar pa je gravitacijsko zaključena gospodarska in demografska celota. Mi torej vidimo v hitrem ukrepanju zdravstvene službe skrajševanje časovnega poteka mnogih obolenj enako tudi pri onih težjih s pravočasno triažo v bolnišnico. Pričakujemo pa, da mora ob takem delu nastopiti tudi ustrezen ekonomski uspeh.

Naj nam ne zameri novinar Dušan Kralj, ki je napisal zanimiv članek »Strašne sanje mrtvega skeleta« v Nedeljskem dnevniku 26. 2. 1967, da uporabimo njegovo prispodobno: »Četvero vprega s težkim lojtnikom, ki je zašla v blato. Voznik je zavijtel bič, trije konji so menderali na mestu, četrti pa se je z vso močjo uprl v komat. Voz se ni premaknil za milimeter. Vozniku je planila kri v ušesa. Kriče je otipaval z bičem hrbte cepetajočih živali. Pazil je, da je s tankim jermenom zadrževal predvsem četrtega konja, kajti od njega si je največ obetal. Ostale tri je bil božal. Vedel je namreč, da ga lahko povleče iz blata edino četrty konj, saj je bil med vsemi najpridnejši. Ostalim trem ni zaupal preveč dobro, je poznal njihovo lenost in zaspanost. In res, ko je še nekajkrat oplazil četrtega konja, je ta z neverjetnim naporom izvlekel kolesa iz blata. Ostali trije vranici pa so komaj napeli mišice. Četvero vprega je spet zdrdralo po cesti, voznik je žvižgal in hvalil pridnega konja, pridni konj pa je hrzal od zadovoljstva. Pridnemu konju seveda ni prišlo na um, da bo spet deležen biča, kakor hitro bo z

ostalimi tremi zapeljal lojtnik v blato. Še naprej pa je preudarjal v svoji konjski glavi o prepričanju voznika, da mu bo pridni konj pomagal iz blata na trdo cesto. Konj je konj in ljudje imajo radi dobre konje. So pa tudi ljudje, ki so pridni in ljudje, ki niso pridni. Manj pridne življenje manj tepe, bolj pridne tepe z večjim veseljem. Morda nalašč, morda nehote...»

Na koga vse se nanaša ta prispodoba, ne bomo navajali, vemo pa da se lahko na marsikoga.

Vendarle menimo, da smo ta lojtnik povlekli iz blata z združenimi močmi. Navajamo nekaj števil: leta 1965 je bila velenjska komunala skupnost v deficitu s 120.000,00 Sdin, zaključila pa je poslovanje zahaljujoč opisanemu konceptu dela z 10.000.000 Sdin primanjkljaja. Ravenska skupnost, kateri se je velenjska skupnost priključila, je v letu 1966 zaključila poslovanje z negativnim rezultatom, 278.000.000 Sdin. Vendar pa je po interni evidenci, ki je razvidna iz poslovnega poročila za leto 1966, velenjska občina oziroma zdravstvena enota zaključila poslovanje do konca novembra z 20.000.000 Sdin presežka. Ob koncu leta je le nastal primanjkljaj v višini 36.000.000 Sdin zaradi spremenjenih predpisov v invalidskem zavarovanju. Od tega zneska je kolektiv zdravstvenega doma ustvarjena sredstva 20.000.000 Sdin sklada vročil v višini 15.000.000 Sdin za pokritje tega deficita pristojni banki. Kljub temu pa leta na naš kolektiv zlonamerne obtožbe.

Rezultat našega dela najbolj nazorno pokaže primerjava dohodkov in izdatkov na eno zavarovano osebo v obeh letih 1965 in 1966, ko izvajamo ta naš koncept dela. Pri tem pa moramo poudariti, da zdravstvena služba ob vsakoletni spremembi pogodb ni povečala cen nad 8% (zaradi splošne podražitve). Primerjalni prikaz je naslednji:

Leto	Dohodki na 1. zav. v N-din	Izdatki na 1. zav. v N-din	ambul.	bolnišnica	zdrav. varstvo	OD TEGA IZDATKI		Indeks 1965 = 100 %		Indeks 1965 = 100 %	
						ambul.	bolnišnica	ambul.	bolnišnica	ambul.	bolnišnica
Komunalna skupnost	1965 527	529	87	168	338	7.9	19.9	13.2	5.7	11.8	14.2
Dravograd	1965 448	450	87	151	301	19.3	20.1	10.7	5.9	14.2	14.2
Radlje	1965 429	438	85	155	301	3.1	21.2	13.8	10.6	16.4	16.4
Ravne	1965 517	496	92	162	327	2.1	24.6	15.1	9.1	16.2	16.2
Slovenj Gradec	1965 476	509	86	183	354	15.7	35.9	25.0	7.4	26.4	26.4
Velenje	1965 616	625	85	177	364	17.9	8.0	6.6	0.7	1.5	1.5
	1966 557	592	95	202	382						
	1966 475	514	70	182	334						
	1966 475	510	88	188	343						
	1966 564	576	94	202	377						
	1966 512	644	100	250	443						
	1966 620	634	100	191	388						

Iz navedene tabele in številkih lahko torej zaključimo, da je zdravstvena služba v Velenju nudila s svojim konceptom dela več zdravstvenih uslug na samem terenu, saj je porast vrednosti ambulantnih storitev večji za 17,9 % v primerjavi z letom 1965, medtem ko je uslug, izvršenih v bolnišnici le za 8 % več. S tem je podan dokaz, da je bila ta služba racionalna, vendar ne na račun zavarovancev, saj je tudi odstotek porabljenih sredstev za zdravstveno varstvo porastel za 6,6 % vsem zavarovancem.

Zelo nazorno nam tabela tudi kaže, da je dohodek na zavarovane osebe na velenjskem zdravstvenem območju stagniral, saj se je dvignil

le za 4 N-din, medtem ko se je v ostalih občinah dvignil za 27 do 46 N-din na zavarovano osebo. Izdatki na zavarovano osebo kažejo, da so se v Velenju dvignili le za 19 N-din, že z upoštevanimi invalidskimi nadajatvami, medtem ko so se v ostalih občinah povečali izdatki na zavarovano osebo od 64 do 135 N-din v primerjavi z letom 1965.

Ti podatki nam povedo, da je zdravstvena služba razpolagala v letu 1966 praktično z enakimi dohodki, kot v letu 1965 ter je tem ustrežno prilagodila program zdravstvenega varstva, tako da izdatki ne bi presežili dohodkov.

Dalje nam lahko pojasnjujejo naš koncept dela še naslednji podatki:

St. primerov obolenj	Pregledov v ambulantih	Poslanih v bolnišnico	Pregl. na 1 primer in posl. v bolnišnici				Pregl. na 1 primer v ZD			
			pregl. ambul.	posl. v bolnišnici	Obseg zdrav. varstva	K special. v ZD	K special. v stacion. zavod	v ZD	v stac. zavodu	
Komunalna skupnost	37.760	258.954	12.663	6.9	3.5	10.2	33.806	10.913	0.89	0.29
Dravograd	2.396	8.137	830	3.5	3.5	7.0	1.299	690	0.54	0.28
Radlje	13.509	23.449	1.619	6.7	4.6	11.3	4.621	1.540	1.32	0.44
Ravne	10.444	61.237	4.897	5.9	4.7	10.6	9.786	5.151	0.49	0.49
Slovenija	4.394	20.616	2.237	4.7	5.1	9.8	3.344	1.748	0.76	0.40
Velenje	17.020	145.515	3.080	8.5	1.8	10.3	14.774	1.784	0.87	0.10

Ce vzamemo za primerjavo število primerov obolenj in izvršenih pregledov v ambulantah, pa od teh primerov poslanih k specialistom v sam zdravstveni dom, k specialistom v bolnišnico in zdravljenju v bolnišnici, vidimo, da je bil naš občan deležen enakega obsega zdravstvenega varstva (10,3 pregledov na primer) kot občan drugje, vendar s to razliko, da je več uslug prejemov v ambulantah in pri specialistih zdravstvenega doma, manj pa v bolnišnici.

To pa pomeni, da je pri takem konceptu dela prihranjena za žep zavarovancev znatna vsota denarja ob istem obsegu zdravstvenega varstva, če računamo, da oskrbni dan v bolnišnici velja v povprečju 6.000 Sdin na dan in da znaša povprečna ležalna doba 22 dni. Pri tem pa naj pripomnimo, da se bo morda kdo vprašal, ali ni smotrnejše, da bi bilo več dela opravljenega v bolnišnicah, glede na večje kvalitete možnosti.

Poslužimo se ponovno praktičnega spoznanja, da ne leži smisel doseganja polnega efekta samo v problemu delitve dela in sredstev med terensko službo in bolnišnico, ampak v hitri akciji proti povzročiteljem obolenj. Terenska služba ima to prednost, da stoji na prednji straži in lahko s svojo kvalitetno intervencijo časovno skrajša potek obolenj, jih preprečuje, triazira pa v bolnišnico samo diagnostično in terapevtsko zahtevnejše primere, s čimer pomaga ohranjati kvalitetnejši nivo dela v bolnišnicah. V primeru premalo aktivne terenske službe bi prišlo do še hujše situacije, kakor v preteklosti, ko niti 9 % prispevna stopnja ni zadostovala za pokritje takratnega koncepta dela. Samo spomnimo se, kako so se do danes kapacitete bolnišnic nenehno širile, zmanjkovalo pa je denarja za nabavo sodobne opreme, ki je pogoj za racionalno in visoko kvaliteto delo! Lahko pa zdravstveni standard dvignemo iznad opisanega, samo vprašajmo se, koliko bo dal zavarovavec po tem dodatno iz svojega žepa! To pa naj razčisti družba in mi smo pripravljeni ustrezno ukrepati!

Člankarica pa vse to naše delo in prizadevnost totalno kritizira in razvrednoti, da se nehote moramo spet spomniti že omenjenega članka novinarja Dušana Kralja. Mar hoče avtorica doseči, da bi tudi mi plačali davek na pridnost s svojim ugledom? Namreč svoj čas so poznali v gospodarstvu ta davek na pridnost, ki naši dolini ni neznan. V tistih podjetjih, kjer so preveč naredili in ceneje, so morali plačevati posebni davek, oni pa, ki so naredili manj in dražje, pa so bili tega davka oproščeni. To se je ukinilo, ker smo prišli do spoznanja, da to ni poučno. Znano pa nam je tudi, da so se delovne organizacije, ki so bile bolj pridne, delale bolj po polževo iz dneva v dan. Prve je reforma hujše prizadela, druge pa manj. Ti lahko sedaj zelo hitro zadostijo reformnim parolam, saj jim ni problem čez noč odkriti notranjih rezerv. Pridni pa se lahko zaletava z glavo v zid, ker le teh ne bo odkril več. Vsekakor je to tepena pridnost!

Menimo, da največj motiljo naše občane zlonamerne govorice o naših osebnih dohodkih. Pa razgrnimo plačilno listo javnosti! Za redno delo dobi zdravnik kot najvišje plačani delavec v ZD po ustreznem pravilniku od najmlajšega do najstarejšega v razponu od 184.000 Sdin na mesec do 230.000 Sdin, kar je še vedno manj, kot dohodek za redno delo marsikoga drugega v občini. Prosti čas pa je vsakemu dragocen! Posebno pa čas nočnega počitka, ki ga tako precizno obravnava TZDR, da zagotavlja vsakemu delavcu neprekinjen nočni počitek med dvema delovnima dnevi. Zdravnik si delo v prostem času ne odreja sam, ampak ga prosijo za pomoč svoji bolniki. Za hišni obisk, ne glede kje se izvrsi, ali v sponko v hribih ali v dolini, prejema 800 Sdin. Zamuda časa je že vračunana v tem znesku. Oddaljenost krajev pa je določena s kilometrinno no v celotnem daljinariu. Menimo, da višina take storitve, ni pretirana in vzdrži primerjavo s cenami kvalificiranih delavcev manj odsovnih poklicev. To dodatno delo, ki dviga zdravnikov osebni dohodek na morda sporni nivo, zavisi od obsega samih in njihovih zdravstvenih potreb. Medtem ko strokovnjaki svoje dodatno delo spreminijo v honorar, ki ni sporen, pa le dodatno delo zdravnika podvrženo javni obravnavi. Morda so zavarovanci v tej dolini prezahtevni ali pa je njihova zdravstvena kultura višja?

Ce smo nekje zdravniki pri nas enotni glede koncepta dela v rednem delovnem času, pa nismo v pogledu dela v prostem delovnem času. Nekdo bolj razume strah in bojazn ljudi, ki se boje za usodo bolnika in priskoči na pomoč, čeprav je uradno v svojem prostem času dolžan intervenirati samo takrat, ko je očitno, da je življenje bolnika v nevarnosti. Drugemu pa je prosti čas bolj dragocen kot kakršnokoli nadomestilo, na čeprav bi bil preplačan. V taki situaciji bi bilo pač nelogično deliti vrednost izvršenega dela v prostem delovnem času enako. Glavni razlog, da ne omejujemo z nekim administrativnim ukrepom dela zdravnikov v njihovem prostem delovnem času, leži v obširnosti in težavnosti terena, ki ga en dežurni zdravnik ne obvlada povsem ter v naših pogledih na koristnost hitre akcije, o čemer pa je že bilo govora. Vemo tudi, da se je veliko zdravnikov izmenjalo v tej dolini, nekateri so bili znani po veliki

strokovni sposobnosti, priljubljeni pa so bili samo tisti, ki so ustregli ljudem ne glede na to ali so bili prosti ali na službeni dolžnosti. Pa se povrnimo ponovno na razglabljanje o OD! Spomnimo se, da so bili še nedavno tega razponi OD predpisani, oziroma politično dogovorjeni in da tega razpona racionalno in ekonomsko gospodarjenje še vedno ni uspelo razbiti — tudi v naši dolini ne in kakor izgleda tudi v zdravstvu ne! Pouk in morala te misli je, da ni nobena cena za delo strokovnjaka previsoka, na katerem koli področju, če so sposobni napraviti to, kar drugim ne uspeva več let — v zelo kratkem času. Kolektiv v takem načinu dela in nagrajevanja vidi svojo stabilnost in je zato v ZD odveč strah, da bi s kakršnokoli delitvijo bili preplačani strokovni delavci in ostali kadri, ker vedo, da osebni dohodek v ustreznih višini prejemajo le takrat, če s svojim delom ustvarijo ustrezen uspeh in gospodarijo z razpoložljivimi skladi zavarovancev racionalno.

Prav posebno se člankarica spotika ob OD direktorja ZD, ki je znašal 430.000 Sdin na mesec v povprečju za leto 1966, brez kilometrine. V pojasnilo naj navedemo, da se OD dohodek direktorja sestoji iz treh delov: Prvi del predstavlja delo, ki ga opravlja kot redni ambulantni zdravnik, drugi del tvori postavka, ki mu je določena za režijsko delo kot direktorju in delo v komisijah, tretji del pa predstavlja delo, ki ga v preostalem času še posveča bolnikom. Če direktor kot aktiven soustvarjalec ustvarja tudi dohodek, je namreč kot vsak drug zdravstveni delavec upravičen, da prejema delež, ki ga je k temu doprinesel. Imamo pa tudi direktorje, ki aktivno ne ustvarjajo dohodka in živijo samo na režijskem prispevku. Izgleda, da se člankarica vprašuje, kje so moralne norme? Prav! Toda povejte, če naj moralne norme omejujejo tudi racionalnost in efekt v delu, ki se v ekonomiki pa tudi v skladih za zdravstvo ne dajo drugače meriti! Ali naj bodo moralne norme coklja in ovira na poti do ciljev, ki jih zahtevata racionalnejše gospodarjenje in dana sredstva v poreformskem obdobju? Prav posebno sedaj, ko se stopnja za zdravstveno varstvo še dodatno zmanjšuje v letu 1967 od 7 % na 5 %, kar bo za naše zdravstveno območje pomenilo zmanjšanje dohodkov za preko 300.000.000 Sdin! Potrebni bodo še večji napori za izboljšanje kvalitete dela in še večji čut za odgovornost pri trošenju razpoložljivih sredstev! Zdravstveni delavec in njegovo delo bo še bolj podvrženo kritični presoji javnosti! Za dobro izvedbo takega programa dela pa morva zato dobiti zdravstveni delavec tudi ustrezno plačilo.

Lahko pričakujemo, da se bo še poglabilo in intenziviralo delo na tistem preventivnem — kurativnem področju, ki ga nagradjuje tako imenovani preventivni dinar.

Tako plačani preventivni dinar ne more vplivati na strokovno oceno zdravstvenega stanja zavarovancev, pomaga pa reševati odnose med zavarovanci in podjetjem takrat, ko zavarovavec še ni povsem sposoben za svoje delo, sposoben pa je za drugo lažje delovno mesto. Današnji čas zahteva od podjetja, da je čimveč zavarovancev produktivnih, vse bolj pa prihaja do izraza tudi sama želja zavarovancev, da bi bili pri dohodku čim manj prizadeti. Naloga vodečih zdravnikov pa je, da čimbolj kompleksno in ekspeditivno predložijo potrebno dokumentacijo pristojni komisiji, ki cmogoči v sporazumu s podjetjem ustrezno premestitev, za krajši ali daljši čas. Zato je razumljivo, da je preventivni dinar povezan med zavarovancem, zdravstveno službo in podjetjem, da najdejo ustrezne rešitve. Mi ne trdimo, da smo na tem področju napravili vse kar je možno. Upamo pa si trditi, da ogled delovnih mest ni edini element te kompleksne problematike, temveč v sinhroniziranem delovanju teh služb.

Neodgovorno in zaljivo je pripisovati zdravstveni službi produkcijo invalidov na RLV v slabem smislu pomena teh besed. Vsem nam je prav dobro poznano, da so ravno pogoj dela vzrok večjega števila invalidov in rudnikih kakor v drugih panogah gospodarstva. Tako je od 4.000 zaposlenih dejansko 306 invalidov, katerih večina je danes polno zaposlena ravno na Rudniku lignita Velenje in niso v breme bolniškega staleža (sklada zavarovancev in družbe). Mnogim izmed njih v drugih industrijskih panogah ne bi priznali status invalida z doplačilom ustreznega dohodka, kot so to storiili v RLV. Namreč zakon o invalidih šele danes zahteva, da podjetja sama zaposlujejo svoje invalide. Rudnik in zdravstvena služba pa sta

uvidela koristnost takega ukrepanja že nekaj let poprej. Obe službi kadrovske soc. in zdravstvena sta iskali načine, da je bil prizadeti zavarovavec lahko že prej ustrezno zaposlen, predno je bil invalidsko kategoriziran. Tako je dobil zavarovavec ustrezen osebni dohodek in bil odtegnjen nevarnim vplivom neustreznega delovnega mesta, ne pa, da bi moral čakati do invalidske kategorizacije. Podjetje pa je dobilo produktivnega zavarovanca, sklad za zdravstveno varstvo pa je bil očuvan za svoje dejanske namene.

Čudi nas, da je novinarica pozabila dokazovati število invalidov na račun zdravstvene službe tudi pri drugih podjetjih, katerih skupno število zavarovancev je večje od rudnikih! Neresno je graditi članek na mišljenju 46 intervjujancev, ko vemo, da ima področje službe, ki je v tem članku kritizirana, kar 26.000 prebivalcev, za katere je bilo izvršeno v preteklem letu 146.000 zdravniških pregledov z ustreznimi ukrepi.

Poglejmo še izjave intervjujanih oseb. Nadaljnji razvoj dogodkov je sicer pokazal, da je novinarica Mariola Kobal prirojila njihove izjave svojim potrebam, kar pa prepustimo prizadetim, da bodo sami to zadevo razčiščevali z njo.

Mi samo lahko rečemo kolegoma (zakoncema) dr. Perišič, da se ni dobro spuščati v razgovore o problematiki, ki jo še nista mogla dovolj proučiti. Saj je nerodno, da moramo njima preko javnosti povedati, da je zdravnik v svojih odločitvah suveren, da se ne more izgovarjati na nikakršni pritisk od »zgoraj« niti s strani pacienta ter je za svoj postopek tudi kazensko odgovoren. Mišljenje zdravnika v sporni zadevi z bolnikom lahko spremeni le zdravniška komisija I. stop., II. stop., republiška in zvezna ob pogojih in v rokih, ki jih zakon določa. Menimo tudi, da se vsako bolezensko stanje da dokaj prepričljivo dokumentirati z ustreznimi preiskavami in potem odločno braniti svoje stališče v korist bolnika pred komerkoli. Tu ne dela probleme šef-zdravnik, ampak po navadi delodajalec. Kontrola staleža je pravilen ukrep, ki onemogoča, da bi morda prišlo v kakšnem primeru do zlorabe osebnih poznanstev in sili zdravnika k vestnejši proučitvi bolnikovega zdravstvenega stanja ter ni nobenemu vestnemu zdravniku v nadlego.

Pa pogledjmo še povsem nasprotno izjave, ki jih je dala na zboru delovne skupnosti tov. Vida Gradišarjeva. Vsi poznamo tovarišico Gradišarjevo kot dolgoletno, pošteno, družbeno in zdravstveno delavko ter republiško poslanko, ki si je vedno upala reči, kar je mislila, da je prav in si tudi upala to svoje stališče javno zagovarjati. Pripisovati tej družbeni delavki strahopetnost, da si ni upala svoje stališče zagovarjati pred družinskimi člani, kolektivom in javnostjo ter da se je morala zapreti med štiri stene v omenjenem razgovoru, kaže na veliko nerestnost novinarke. Te povsem deformirane izjave ne odgovarjajo značaju te družbene delavke, da bi jim bližnja okolica mogla verjeti.

Stališča drugih intervjujancev pa so dovolj jasna, da jih je mogoče primerjati z vsebino našega odgovora in napraviti ustrezne zaključke.

Ne bomo pa se spuščali v odgovarjanje na posamezne primere, če se je komu zgodila krivica ali misli da se mu je zgodila. Najbolj objektivni odgovor bo dala v svojem poročilu strokovna komisija na republiškem nivoju in ga tudi objavi.

Dr. Črepinšek Anton
Dr. Gams Zdenko
Dr. Zupanc Ivan
Dr. Majcen-Kirn
Anastazija

Socialistična republika
Slovenija
SKUPSCINA OBCE
VELENJE

Oddelek za finance
Skupščina občine Velenje, oddelek za finance razpisuje

Javno prodajo

najdenih predmetov, ki bo v sredo, 15. marca 1967 ob 15. uri, pred upravno zgradbo.

Na javni prodaji bo naprodaj naslednje:

- 13 rabljenih moških koles,
- 5 rabljenih ženskih koles,
- 1 moped (Simpson) rabljen,
- 1 zračna puška,
- razni drobni predmeti — ženske torbice-denarnice, rokavice.

Interesenti si lahko ogledajo navedene predmete pol ure pred prodajo.

Kolektiv Elektrarne Šoštanj obsoja anonimne pisce letakov

Dne 6. marca 1967 se je kolektiv Elektrarne Šoštanj sestel na izrednem množičnem sestanku, zaradi anonimnega letaka, ki je bil razstavljen v Saleški dolini. Pisec letaka nastopa v imenu kolektiva Elektrarne Šoštanj in v imenu občanov Saleške doline, ter poskuša na nedovoljen način oblatiti uspešno sodelovanje delovnih kolektivov v Saleški dolini ter direktorja Elektrarne Šoštanj tovariša Alojza Ribiča, ki je vložil vse napore za sožitje in skupno reševanje problemov med kolektivom v Saleški dolini. Njegovo delo, kot gospodarstvenika in družbenega delavca, so ocenili volilci pozitivno in ga samoiniciativno evidentirali za kandidata v republiški zbor skupščine SRS.

Člani kolektiva Elektrarne Šoštanj soglasno obsojamo pisce, ki se skrivajo pod imenom našega kolektiva in občanov Saleške doline. Na tak način skušajo nadaljevati svojo razdiralno podtalno dejavnost, ki je v preteklosti prizadejala nemalo težav pri reševanju skupnih problemov. Vsa dejanja, med katere spada tudi ta letak, so bila izraz ožkih egoističnih teženj, ki nimajo nič skupnega s smoternim reševanjem sedanjih težav in perspektivnega razvoja naše doline. Prepričani smo, da tovariš Alojz Ribič zastopa naš kolektiv v smislu pooblastil samoupravnih organov in v interesu pozitivnega razvoja gospodarstva. Taka stališča pa očitno ne odgovarjajo avtorjem letaka, ki s potvorjenimi

navedbami skušajo oblatiti našega člana kolektiva ter lažno informirati javnost.

Na podlagi vsestranske razprave, so člani kolektiva sprejeli naslednje zaključke:

1. Obsojamo, da avtorji letaka nastopajo v imenu kolektiva Elektrarne Šoštanj; brez vednosti in pooblastila kolektiva.

2. Zavračamo način informiranja

javnosti o kandidatih za bodoče volitve, ker so pri naši družbeni ureditvi dane vse možnosti za odkrito in javno razpravo.

3. Zahtevamo, da pristojni organi podvzamejo vse ukrepe za izsleditev avtorjev letaka in jim preprečijo nadaljnjo razdiralno dejavnost ter o tem obvestijo javnost.

Šoštanj, 7. marca 1967

Kolektiv Elektrarne Šoštanj

Pomembni problemi na seji občinske skupščine

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na seji je bil vsklajen veljavni odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča z nedavno sprejetim republiškim zakonom o tem prispevku. Po sprejetih dopolnitvah so plačevanja prispevka za uporabo mestnega zemljišča oproščeni vsi zdravstveni, prosvetni in socialni zavodi. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča se v bodoče ne bo odmerjal vsakemu posamezniku, pač pa vsaki stanovanjski hiši v družbeni lastnini kot celoti za vse nosilce stanovanjske pravice v tej hiši. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča se bo obvezno pobiral istočasno s stanarino. Sredstva zbrana s tem prispevkov se v bodoče ne bodo smela več uporabljati za vzdrževanje komunalnih objektov (čiščenje ulic in zelenic, javno razsvetljavo in podobno), pač pa samo za gradnjo raznih komunalnih objektov v splošni uporabi.

Zanimiva razprava na seji se je razvila ob predlogu komunalnega podjetja Velenje za povečanje tarif za vodo in komunalne pristojbine. Komunalno podjetje in svet za komunalne zadeve občinske skupščine sta predlagala občinski skupščini povečanje teh cen, da bi se z njimi dobila določena sredstva za razširitev doseganega vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, ki je nujno potrebno. Zbora občinske skupščine sta po obširni in temeljiti razpravi odločila odločanje o tej zadevi, ker povečanje cen ni bilo dovolj utemeljeno. Prav tako je bilo odloženo odločanje o predlogu sveta za urbani

zem, da bi se področje nad otroškim igriščem ob Saleški cesti v Velenju v bodoče uporabljalo za gradnjo družinskih stanovanjskih hiš, ne pa za blokovno gradnjo kot je to v urbanističnem načrtu mesta Velenje določeno. Odborniki se niso mogli za ta predlog odločiti takoj, ker je bila na tem področju pred kratkim zasajena sadna plantaža, ki še ne rodi. Menili pa so, da bo treba to zadevo ponovno hitro obravnavati, ker bi bila škoda odstranitve sadnega nasada sedaj še najmanjša.

Na tej seji je bil sprejet tudi odlok o mejah hidromelioracijskega območja reke Pake na območju občine Velenje, ki zajema skoraj celotno občino. Na podlagi tega odloka se bodo v upravljanje vodne skupnosti Celje prenesli vsi vodni objekti, razen tistih, ki so že osgovna sredstva kakšne druge delovne organizacije. Vodna skupnost bo lahko drugim gospodarskim organizacijam predpisala odškodnino za koriščenje vodnih naprav, s katero bo zagotovila sredstva za dokončno regulacijo Pake in njenih pritokov v Saleku, Pesju, Smartnem ob Paki in drugod.

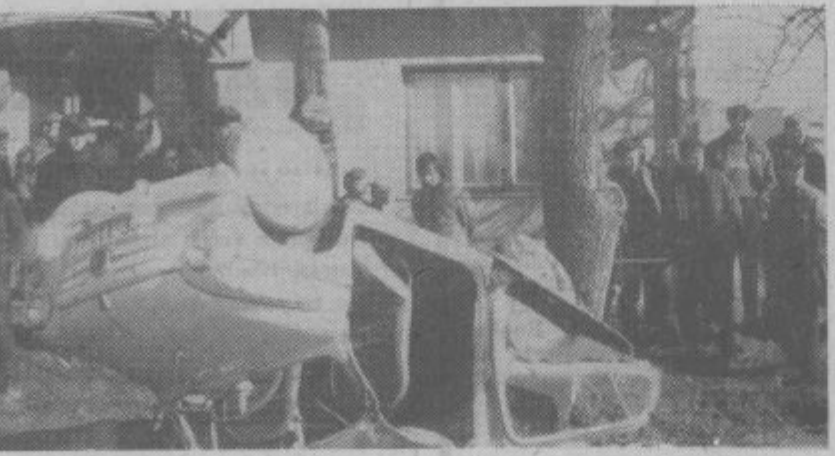
Na seji je bil osvojen osnutek za zidalnega načrta za območje med Tomšičevo in Kidričevo cesto vzdolžno od osnovne šole Mihe Pintarja-Toleda v Velenju, ki bo v javni razpravi najmanj tri mesece.

Dano je bilo soglasje na statut Stanovanjskega podjetja Velenje in na statut krajevnih skupnosti Sentilj, Ravne in Pesje. Na seji so se odborniki dogovorili tudi o predstojeci izvedbi zborov volivcev ter sprejeli določene odloke, ki so potrebni za izvedbo predstojecih volitev polovice odbornikov in poslancev.

nesreče

V nedeljo, 19. februarja, so se zjutraj odpeljali delavci Chrommetala v Celovec na ogled drsne revice. Avtobus Izletnika iz Celja CE159-96 je upravljal voznik F. T. iz Zalcu. V Paki pri Velenju je avtobus zaradi zelo poledenelosti in neposute ceste zanesel s cestišča. Zadel je v ograjo mostu čez reko Pako ter padel tri metre globoko v strugo reke. Pri nesreči so bili lažje poškodovani Janko Cesar iz Celja, ki je bil vodja izleta, Franjo Plavec iz Celja, Jožeta Oštr iz Saleka in Danica Ivanovič iz Kavč. Na avtobusu je nastalo okoli 2,5 milijona S-din škoda. Vsi izletniki, razen Danice Ivanovič, so z drugim avtobusom nadaljevali vožnjo v Celovec.

Po Celjski cesti je peljal A. M. osebni avto CE 111-41. Na železniškem prehodu je nasproti pripeljal drug avtomobil. Voznik A. M. se je umaknil na skrajno desno in zapeljal v jarek ob cesti ter se prevrnil na streho.

Pripombe na članek: „Prispevek zavarovancev – pripombe na predlog“

Iz analize odgovorov in pripomb na »predlog o soudeležbi zavarovancev pri plačevanju stroškov za nekatere zdravstvene storitve«, ki jo je v zadnji številki tega lista objavila socialna kadrovska služba Rudnika lignita Velenje izhaja nekaj prav zanimljivih ugotovitev in predlogov, je pa precej tudi takih »ugotovitev«, ki mi vsiljujejo prepričanje o nepoučenosti ali napačni poučenosti zavarovancev o dejanskem stanju v našem socialnem zavarovanju, še bolj pa v sami strokovni službi socialnega zavarovanja. Zato bom skušal odgovoriti na nekatere ugotovitve in pripombe obširneje, uvodoma pa navesti nekatera že znana dejstva o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, ker se mi zdi, da bodo tako nekatere stvari razumljivejše kot so bile doslej.

Naše, torej jugoslovansko socialno zavarovanje se deli tako po svoji vsebini kot obliki financiranja na tri glavne veje, tj. na zdravstveno zavarovanje, invalidsko-pokojninsko zavarovanje in otroški dodatek. Zdravstveno zavarovanje je organizirano in se tako tudi financira v KOMUNALNIH SKUPNOSTIH SOCIALNEGA ZAVAROVANJA, ki jih je v SRS devet. Financira se s 5 % delom prispevka za socialno zavarovanje od skupaj 19 %, kolikor znaša skupni prispevek za socialno zavarovanje. Invalidsko in pokojninsko zavarovanje je organizirano v okviru REPUBLIŠKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA. Del prispevka za potrebe tega zavarovanja znaša 11,9 %. Prav tako je področje otroškega dodatka organizirano v okviru REPUBLIŠKE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA s posebnim skladom, v katerega gre 2,1 % od skupnega prispevka za socialno zavarovanje.

Potrebno se mi zdi omeniti še to, da je v našem socialnem zavarovanju uveden sistem upravljanja po neposrednih nosilcih zavarovanja, tj. po zavarovancih in da je skupnost, ne pa zavod, nosilec vse dejavnosti in tudi nosilec sredstev. Samouprava zavarovancev se izvaja po skupščinski skupnosti, skupščine pa sestavljajo izključno zavarovanci. V taki organizaciji zavarovanja je zavod le »servisna« služba skupnosti brez odločilnega vpliva na gospodarjenje s sredstvi skupnosti in odgovoren le za zakonito poslovanje in izvajanje predpisov ter vodenje postopkov o pravicah zavarovancev. Zavod je kot delovna organizacija v pogodbenem odnosu s skupnostjo in mu skupnost »uslugo« plača, s čemer formira lasten dohodek, ki ga po svojih samoupravnih aktih razdeljuje po istih načelih kot vsaka druga delovna organizacija. Taka organizacija je enotna v cel državi in je urejena z zveznimi predpisi.

Odnose z zdravstveno službo v pogledu izvajanja zdravstvenega varstva usmerja in vodi skupščinska skupnost. Zavodu so dana le pooblastila za urejanje administrativno-tehničnih in tehnično-financijskih zadev v teh odtisih. V zvezi z odnosi med službo socialnega zavarovanja in zdravstveno službo naj omenim še samo to, da je zdravstvena služba povsem samostojna služba, organizirana na principih družbenega upravljanja in kot taka samostojno postavlja cene za svoje usluge in storitve, samostojno formira dohodek in ga tudi samostojno deli.

To so nekatere splošne ugotovitve, ki v marsičem že pojasnjujejo nejasnost v »pripombah«. Ker pa gre v »pripombah« za očitke krivde za nastalo situacijo v socialnem zavarovanju samih delavcev zavoda za socialno zavarovanje in zdravstvenih delavcev, bom skušal odgovoriti na te pripombe in iz njih izhajajoče nejasnosti in stvari, ki se tičejo delavcev socialnega zavarovanja. Pričakujem, da bo določena pojasnila dala še zdravstvena služba, kolikor tega še ni storila s člankom »Člani ZD razpravljajo o članku ZAPELJIVI BLISC STEVILK«, ki je bil objavljen v zadnji številki Saleškega rudarja. Še prej pa nekaj misli in pojasnil o soudeležbi zavarovancev in končnem sklepu skupščine naše komunalne skupnosti o tem vprašanju.

Predlogi, pripombe in nasveti zavarovancev, sindikalnih organizacij in zdravstvene službe ter drugih so imeli pri oblikovanju dokončnega stališča in sprejetju sklepa o soudeležbi odločilno vlogo. Skupščina naše skupnosti je namreč predpisala soudeležbo zavarovancev le pri tistih vrstah zdravstvenih storitev, kjer je soudeležba po zveznih ali republiških predpisih obvezna. Sami znesli soudeležbo so vidni iz zaključnega dela »predlogov« s podnaslovom ISTOČASNO OBVEŠČAMO O SKLEPU, zato teh stvari ne bi ponavljali. Opozoriti pa hočem na soudeležbo v tistih stvareh, kjer je določitev soudeležbe v pristojnosti republiških organov in je tozadeven sklep tudi že sprejet. Gre namreč za soudeležbo zavarovancev pri zobotehničnih storitvah, nabavi protez, ortopedskih pripomočkov, sanitarnih naprav in drugem. Ta soudeležba izgleda v podrobnosti takole:

- 25 % dejanskih stroškov pri izdelavi zobnih protez in protetičnih sredstev;
- 50 N-din za proteze, ortopedske pripomočke, invalidske vozičke in slušne aparate;
- 40 N-din za navadne čevlje k protezi ali za ortopedske čevlje do številke 35, za večje pa 70 N-din;
- 15 N-din za palice, berglje in ortopedske vložke;
- 20 N-din za vse vrste očesnih pripomočkov (očala, očesne proteze).

Soudeležba pri nabavi zgoraj navedenih pripomočkov so oproščeni otroci in mladina do 19. leta starosti.

Kot že rečeno, je bilo v »pripombah« tudi

več očitkov na račun delavcev našega zavoda, na račun njihovih osebnih dohodkov, družabnih večerov, 13. plač, nagrad in podobno. V zvezi s tem pojasnujem, da zaposluje naša podružnica 17 delavcev, čeprav bi jih lahko zaposlovala po vseh normativih kar 22. Pri tem pa izvajajo delavci podružnice vse zadeve za vse panoge zavarovanja. Naj napišem primer, da dela eden naš delavec za 1.257 zavarovanih oseb, dočim dela eden delavec v Celju le za 914 zavarovanih oseb, v Kopru za 888, v Novem mestu za 983 zavarovanih oseb itd. Iz tega sledi, da je »administracija« pri nas »najskromnejša« v celi SRS oz. da odpade na enega delavca pri nas največ zavarovanih oseb v primerjavi z ostalimi delavci v SRS. Tudi stroški službe so pri nas le neznatno višji kot v Mariboru, kjer so najnižji v SRS. Pri nas odpade na enega zavarovanca 12,65 N-din stroškov za potrebe zavoda, dočim odpade npr. v Celju 15,84 N-din, v Kopru 19,09, v Novem mestu 15,60 N-din itd., povprečno pa odpade v SRS na enega zavarovanca 15,38 N-din stroškov za potrebe strokovne službe soc. zavarovanja. Zanimiva je tudi še primerjava, da je pri nas (v Velenju) manj stroškov za potrebe strokovne službe kot samo za potne stroške zavarovancev kot najmanjše postavke zdravstvenega varstva.

Za nas kot delovno skupnost je nesprijemljiv očitek previsokih osebnih dohodkov še manj pa očitki o delitvi 13. plače, očitki o pripravljanju družabnih večerov, očitki o delitvi nagrad itd. Smelo lahko trdimo, da so osebni dohodki pri nas realni in niso upravičeni takšni pomisleki, saj niti vodilnemu delavcu podružnice ni treba plačati davek na osebni dohodek. Navajamo tudi nekaj konkretnih podatkov: realizirani osebni dohodek delavcev na delovnih mestih v VISOKO izobrazbo je v letu 1966 znašal 1.329,77 N-din, za delavce na delovnih mestih v VISJO izobrazbo 949,27 N-din, za delavce na delovnih mestih s srednjo izobrazbo pa 846,84 N-din. Delitev 13. plače po našem sistemu nagrajevanja ni mogoča, ker lahko naknadno delimo le tista sredstva, ki nam ostanejo po zaključnem računu. Delitev po zaključnem računu nismo izvršili, čeprav smo imeli na razpolago neznatna sredstva v te namene, ker smo že tekom leta odstopili vsa razpoložljiva ZAVODOVA sredstva skupnosti za kritje njenih potreb.

Tudi pri nas imamo vpeljano delitev osebnega dohodka po rezultatih dela. Vsako delo je normirano in si delavci lahko ustvarijo le tolikšen dohodek, kakršen učinek pri delu dosežejo, pa še to z omejitvijo, da se presežek norme (do česar pride zaradi nujnosti popoldanskega dela, nadur pa sploh ne plačujemo) lahko plača le do višine 120 %.

Vredno je omeniti še pogoje dela v naši službi, zlasti še, ker delamo v velikim številnim strank v skrajno pretesnih prostorih. Na lik veliko obremenitev vsakega delavca pa v znatni meri vpliva še nesolidno delo tistih, ki nam dajejo najrazličnejše podatke, ki so potrebni pri odločanju o pravicah zavarovancev. Naj navedem samo primer, da je bilo v letu 1966 vloženih na 992 odtisov o pravicah iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja kar 137 pritožb. Od vseh pritožb jih je bilo 80 neutemeljenih, v 57 primerih pa smo morali izdati ponovne odločbe (tudi po dvakrat), ker so nam dale delovne organizacije napačne podatke o osebnih dohodkih zavarovancev. Taki in slični primeri se nam dogajajo pri vseh službah, zlasti pri izvajanju zdravstvenega zavarovanja, kjer smo vezani izključno na podatke, ki jih dobimo od delovnih organizacij le-ti pa so mnogokrat sila površni ali netočni.

O nagradah in družabnih večerih: ničesar ni bilo!

Se in še bi lahko navajali primere v naše »opravičilo«, vendar ni to moj namen. S temi nekaj ugotovitvami hočem le pojasniti določene nejasnosti, ki izhajajo iz odgovorov na »predloge«.

Brez dvoma je sestavni del te problematike tudi poslovanje sklada zdravstvenega zavarovanja naše skupnosti v letu 1966, o čemer bo več podrobnosti v prihodnji številki Saleškega rudarja. Zlasti bo tam govora o vzrokih nastanka primanjkljaja, o načinu njegovega pokrivanja in o izdatkih zdravstvenega zavarovanja sploh.

Ivo Blekač
upravnik podružnice
KZSZ Velenje

OBVESTILO BRALCEM

Danes zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti romana »Težka kri«. Izpustili pa smo tudi »Kotiček za mlade bralce«. Našim bralcem se opravičujemo.

Z GLAVO RAZBIL VETROBRANSKO STEKLO

V torek 7. februarja je proti večeru pripeljal voznica F. B. iz Slovenj Gradca osebni avto CE 88-95. V Saleku je nenadoma stopil pred vozilo pevec Jože Brdnik iz doma počitka. S sprednjim levim delom ščitnika ga je avtomobil zadel tako, da je pešca vrglo na avtomobil, kjer je z glavo razbil vetrobransko steklo ter padel na cesto, kjer je obležal s hudimi poškodbami. Odpeljali so ga v bolnišnico in je 26 februarja umrl.

PREVELIKA HITROST

Iz Dobrne proti Velenju je v torek, 14. februarja ob 19.40 pripeljal osebni avtomobil CE 100-04, ki ga je vozil M. K. iz Celja. V Bevkah ga je na ostrem desnem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zaneslo in se je prevrnil v jarek. Na avtomobilu je nastalo za okoli 600.000 S-din škoda.

AVTOMOBIL ZANESLO S CESTE

V nedeljo, 5. februarja okoli 18. ure, je pripeljal iz Slovenj Gradca proti Velenju osebni avtomobil MB 139-07, ki ga je vozil M. P. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v Paki zaneslo s ceste in se je avtomobil prevrnil. Na avtomobilu je škoda za 380.000 S-din. Telesno ni bil nihče poškodovan.

šport šport šport šport

Sabljači Velenja
so gostovali v Mariboru

V nedeljo, dne 26. februarja je bilo v Mariboru prijateljsko srečanje med sabljači velenjskega Partizana in med sabljači mariborskega Branika. Borbe so se vršile s floretom. Nastopalo je 16 tekmovalcev — mladincev. Sodila sta Celestina (Maribor) in Salobir (Velenje).

Srečanje je bilo zelo živahno. Že v predkolu, ko so se borilci borili v dveh skupinah po osem, so bile borbe ostre. Iz obeh grup so šli po štirje tekmovalci naprej v završno kolo (finale). Šile so bile precej izenačene, saj so se plasirali v finale štirje Mariborčani in štirje Velenjčani. Tako je bilo v finalu osem borilcev. Ker pa se je naš tekmovalac Tamše slabo počutil, je pred pričetkom finalnih borb prusil za odstop in tako se je v finalu pomerilo samo sedem tekmovalcev in sicer: Dekovski, Ključar, Majerič in Verdnik za Branik ter Močilnik, Kazazi in Kobale za Velenje. Borbe v finalu so bile še ostreje kot v predkolu.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Kazazi Agi (Velenje), 2. Ključar Toni (Maribor), 3.

Kobale Andrej (Velenje), 4. Majerič (Maribor), 5. Verdnik (Maribor), Dekovski (Maribor), 7. Močilnik Velenje.

Ob zaključku je treba povedati še nekaj: Velenjčani smo se odpravili na tekovanje v Maribor z enim samim floretom. Jasno je, da en sam floret ni bil dovolj.

Mariborčani so se izkazali z zares pravo nesebičnostjo. Brez sence negodovanja so nam posojali svoje orožje. V borbah so naši tekmovalci zlomili naš edini floret in enega njihovega. Ker so Mariborčani vedeli, da s tem, ko smo zlomili svoj zadnji floret, ne bomo mogli več trenirati, so nam odstopili dve rezili in sicer po taki ceni, po kakršni so jih sami nabavili še pred leti. S tem so nam omogočili nadaljnje treninge.

Zato se na tem mestu zahvaljujemo vsem mariborskim sabljačem za prijetno srečanje, ki so ga nam pripravili in za razumevanje, ki so ga znali pokazati, ko so nam priskočili na pomoč z orožjem.

Turistični vodič
po Velenju

V Velenju uživa nedvomno velik sloves moderno kotalkališče, ki je v parku severo-zahodno od središča mesta, ob cesti proti velenjskem jezeru.

Kotalkališče ima olimpijske izmere 60×30 m in je obdano z zelenicami in cvetjem. Okrog plošče je v zankah speljana 3 m široka in 800 m dolga betonska steza, ki prehaja izmenično v ravnino in naklone, ter služi za hitrostno kotalkanje.

Kotalkališče nudi zaradi svoje kvalitete idealne pogoje za vrhunska tekovanja, služi pa tudi raznim kulturnim in športnim prireditvam.

OTROŠKO IGRISČE

Projektant: ing. arh. Cerar
Dograjeno leta 1963

Leži v neposredni bližini mestnega središča na ravnici med Saleško cesto in gričem Herberstein. Meri 2,78 ha.

Glavni dostop na igrišče je s Saleške ceste, od koder vodi pot do kopalnega bazena.

Otroški bazen ima tobogan, toplo vodo, tuš in plitvejši del za male otroke.

Glavne privlačnosti igrišča so: letalo, tovorni avto, ozkotirna lokomotiva in osebni avto. V bližini bazena se nahaja lopa s klopimi za zaščito pred nenadnimi vremenskimi nepravilnostmi, ki služi obenem za otroške prireditve kot mali oder za igro, recitacije in podobno.

Na igrišču je poleg tega prikupna indijanska vasica.

Igrišče nudi otrokom še dvosedežne in štirisedežne gugalnice ter guala z dolgo desko za gaganje večjega števila otrok hkrati, dalje vrtljive zvezde, ploščad s sedeži, mali vrtljak in zelenice za igranje z žogo.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

Ivana Krajnca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje, sočustvovali z nami ter nam pomagali.

Posebno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, rudarski godbi, invalidskemu pevskemu zboru, družini Zajc, Pepci Grčman, Angelci Repnik, Francu Rožiču in Olgii Sušec. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zena Jožefa, sin Jože z družino, hčerka Albina z družino, sinovi Ivan, Milan in Franc.

NOGOMETAŠI VELENJA PRED SEZONO

Nogometiški Velenja so imeli pretekli mesec občni zbor na katerem so pregledali delo v pretekli sezoni in si zadali smernice za bodočo uspešnejšo dejavnost kluba. Izvolili so nov upravni odbor kluba, za predsednika za Albina Amona.

V upravnem odboru nogometnega kluba Velenja so naslednji člani: Peter Besal, Franc Lipovšek, Karel Vrečko, dr. Ivan Zupanc, Martin Slatinšek, Franc Pirnat, Jože Hliš, Franc Blatnik, Stane Cas, Armando Kuret in Mustafa Topčić.

Da bi kaj več zvedeli o nalogah kluba in pripravah igralcev za spomladinski del prvenstva smo zapro-

sili predsednika kluba Albina Amona za nekaj odgovorov na naša vprašanja.

Kako se boste spoprijeli s težavami, ki tarejo klub?

Predvsem pričakujem od vseh članov upravnega odbora vsestransko pomoč, saj bomo le s skupnim in nesebičnim delom lahko dosegli cilj, ki smo si ga zastavili — ostati v II. slovenski ligi, povečati skrb za vadbo novih mladih nogometašev, formirati dobro mladinsko in pionirsko moštvo in ustvariti v klubu res pristno tovariško vzdušje med vsemi.

Sklenili smo povečati skrb za

vzgojo igralcev. To dolžnost smo poverili tovarišu Lipovšku, ki bo pomagal igralcem v težavah in reševal vse nevšečnosti in probleme v klubu.

Uspešno delo zahteva precej denarnih sredstev. Pri naših prizadevanjih za pridobitev denarja računamo na pomoč gledalcev v tem, da ne bodo delali težav blaginikom pri plačevanju vstopnine, saj s tem veliko pomagajo klubu. Že sedaj opozarjamo obiskovalce tekem, da ne bi prišlo do nešportnih izgedov do nešportnega navijanja in ustvarjanja napetega vzdušja na igrišču, kar v prvi vrsti škoduje klubu in ugledu celega Velenja. Pri naših prizadevanjih si želimo dobronamerne pomoči, brez zavisti, ki bo vsem v korist.

Kakšne so bile priprave za bližnje prvenstvene tekme?

Pod vodstvom trenerja tovariša Vrečarja, so se od 15. januarja dalje vršili redni treningi v telovadnici in na prostem. Povprečno je obiskovalo treninge 16 igralcev. V okviru priprav so odigrali tri prijateljska srečanja proti avstrijskemu moštvu Kühnsdorf 3:3, Soštanj 2:0 in Fužinarju iz Raven 3:1. V teh srečanjih je trener preizkusil vse igralce. Za prvenstvene tekme pa bodo prišli v poštev naslednji igralci: Kujan, Gombac A., Gombac S., Sitar, Filipovič, Kraljevič, Kovač, Petek, Marovič, Posel, Majdak, Gojevič, Mesec, Polfi, Trpin, Kuret in Jurčec. Topčić se bo lahko vključil šele v četrti tekmi. Vprašanje Deviča pa je nerešeno, ker sodeluje pri rokometni sekciji. V moštvo smo vključili precej mladih dobrih, vendar še neizkušenih igralcev, ki bodo morali v začetku z veliko volje in borbenosti poseči v boj za točke. Pričakujemo vse najboljše, je optimistično zaključil predsednik Amon.

ANTON ŠKRIPAČ
REPUBLIŠKI PRVAK

Na republiškem prvenstvu v judu za mladince, ki je bilo v Mariboru je nastopilo kar 108 mladih judistov iz 16 klubov. Prvenstva so se udeležili tudi trije predstavniki judo sekcije velenjskega Partizan-Rudarja. Največ uspeha je imel Anton Škripač, ki je v svoji kategoriji osvojil naslov republiškega prvaka.

Dobro se je boril tudi Tanjšek in dosegel drugo mesto v posrednji kategoriji. Rihard Grobelnik pa je v svoji konkurenci bil prvi.

Vsi trije so si pridobili pravico nastopa na državnem prvenstvu. Škripač ima največ možnosti, da že drugič osvoji najvišji naslov v državi.

Šahovske
vesti

Na občinskem prvenstvu v šahu je nastopilo dvajset šahistov tretje kategorije, ki so se borili v višjo kategorijo. Najboljši je bil Ivan Hrovat, ki je pridobil tudi drugo kategorijo. Drugo kategorijo so pridobili še Aco Radosavljevič in Franjo Žučko. Džordže Velnović in Ivan Hojan pa sta potrdila tretjo kategorijo. To morajo šahisti vsako tretje leto potrditi.

Vrstni red:
Ivan Hrovat 9,5, Aco Radosavljevič 8, Franjo Žučko 7, Džordže Velnović 6,5, Ivan Hojan 6, Dobnik, Pevnik in Miletič 4,5, Preložnik Vilij in Drev 3,5.

Na turnirju četrto kategorijnikov so dosegli tretjo kategorijo Tomo Radovan, Franc Gorčnik in Janez Godec.

Vrstni red — Radovan in Gričnik 10, Godec 8, Pevnik K. 7, Janez Pelko 6, Ludvik Hojan 5, Franc Lever 4,5, Ludvik Kovač in Vlado Pocaft 4, Rudi Fidej, Franc Kozovinc in Branko Ploh 2,5.

Na turnirju brezkatgorijnikov so osvojili četrto kategorijo naslednji šahisti: Ernest Jakopenk, Anton Sušek, Franc Hrastelj, Anton Vedenik, Marjan Pogorelec in Franc Zerdoner. I. H.

V Mislinju
62,5 metrov

Smučarji—skakalci so izkoristili ugodne snežne razmere v Mislinju in izvedli meddruštvene tekme na 60 m skakalnici.

Tekovanje sta priredili smučarski sekciji Partizan-Rudar Velenje in Partizan Mislinje. Z veliko truda so skakalnico skrbno pripravili, zato so na tem zadnjem tekovanju zabeležili tudi nov rekord skakalnice 62,5 m, dosegel pa ga je Veljko Strucelj iz Crne.

Tudi ostali tekmovalci so se dobro odrezali. Tako sta brata Pudgar osvojila prvi mesti pri mlajših in starejših mladincih. Med Velenjčani je bil najboljši Polde Krevnelj s skokom 56,3 m, Demšar je skočil 46 m, Sredenišek in Zupanc pa sta dosegla najdaljši skok 45 m.

REZULTATI:

Članit:
1. Veljko Strucelj (Crna) 221,2 (62,5 in 61,5)
2. Polde Krevnelj (Velenje) 156,8 (56,5 in 54,5)
3. Peter Demšar (Velenje) 137,0 (46 in 44)

Starejši mladinci:
1. Ivo Pudgar (Crna) 194,7 (58 in 56)
2. Drago Zupanc (Velenje) 141,7 (44 in 45)
3. Janko Carl (Crna) 93,1 (35 in 37)
4. Vili Cremožnik (Andraž) 56,1 (28 in 29)

Mlajši mladinci:
1. Danilo Pudgar (Crna) 133,3 (54,5 in 54)
2. Jože Sredenišek (Velenje) 136,4 (43 in 45)
3. Jože Klemenč (Mislinja) 74,6 (31 in 31)
4. Jurij Smon (Mislinja) 56,2 (27,5 in 29)

Ob smrti naše drage mame,
babice in prababice

Uršule Romih

roj. Sulčič

Izrekamo iskreno

ZAHVALO

vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Prav posebno se zahvaljujemo zdravnikom Zdravstvenega doma Velenje, ter zdravnikom in sestram bolnišnice Slovenj Gradec, ki so pokojnici lajšali bol. Enaka zahvala naj velja vsem, ki so nam ob težkih urah pomagali in z nami sočustvovali. Velenje, Ljubljana, Trst.

Zalujoči

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE IZVEŠE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Ivan Fijavž, Franjo Kijun, Franc Lesnik, Maks Medved, Ljuben Naraka, Milan Sterban, Jože Tekavec, Maruša Trampuš, Alojz Zavolovek in Rudi Zevart — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 novih par ali 30 starih dinarjev — Letna naročnina 7 novih dinarjev in 50 novih par ali 750 starih dinarjev, polletna naročnina 3 nove dinarje in 75 novih par ali 375 starih dinarjev. Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Soštanj — Naslov uredništva: ŠALEŠKI RUDAR, Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 8-50-87 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk in kileji: GP Celjski tisk Celje.